OCTAVIAN SAVA

Meteoritul DE AUR

EDITATĂ DE REVISTA
„ȘTIINȚA și TEHNICA"

1

1955

COLECŢIA NOASTRĂ

Succesul pe care l-a avut concursul de schiţe şi nuvele ştiinţifico-fantastice organizat de revista Ştiinţă şi Tehnică" şi cererile mereu crescânde ale cititorilor au arătat necesitatea unei colecţii în care să se tipărească astfel de lucrări.

În cadrul acestei colecţii, al cărui prim număr a apărut, vor fi editate nuvele, povestiri sau romane cu caracter ştiinţifico-fantastic.

Urmărind întâmplările extraordinare ale eroilor care, învingând mii de dificultăţi cuceresc culmile inaccesibile, pătrund în adâncul vulcanilor, plutesc pe munţi de gheaţă sau zboară pe nave inter astrale, cititorii noştri vor trăi alături de ei, vor cunoaşte. Măreţia ideilor creatoare şi puterea gândirii umane.

Colecţia are drept scop să cultive la cititorii săi dragostea faţă de ştiinţă, curajul şi perseverenţa necesară oricăror mari înfăptuiri.

Rugăm pe cititorii noştri să ne scrie impresiile lor despre lucrările care vor apare în cadrul „Colecţiei povestiri ştiinţifico-fantasticeu. De asemenea îi rugăm să ne trimită sugestiile lor şi preferinţele pe care le au.

Adresa noastră este: Bucureşti, Raionul I. V. Stalin, Casa Scânteii, Piaţa Scânteii Nr. 1. Redacţia Revistei „Ştiinţă şi Tehnică".

METEORITUL DE AUR

Povestire ştiinţifico-fantastică

de Octavian SAVA

Capitolul I
PROFESORUL DE GEOGRAFIE

Nu prea înalt, cu un păr bogat, alb strălucitor, contrastând cu pielea arămie a feţei, profesorul meu îşi dezminţea vârsta prin mişcările sale suple şi neobişnuit de vii. Avea un cap frumos, cu trăsături regulate, sculptate parcă în piatră de un meşter iscusit. Gâtul său puternic şi musculos nu suporta niciodată strânsoarea gulerului, purtat întotdeauna desfăcut. Ochii, de o culoare nedefinită între căprui şi verde, îi erau luminaţi adesea de o scânteie vioaie de ironii care îl întinerea şi mai mult. Într-un cuvânt, nimic nu te făcea să-i dai cei 67 de ani pe care îi avea în realitate.

Studentele anului III erau în bloc îndrăgostite de el, spre nefericirea noastră, a colegilor lor mai tineri dar mai puţin interesanţi.

De fapt şi noi studenţii îl admiram mult. Ne plăcea felul colorat, viu, captivant în care îşi preda lecţiile. Imaginile pe care le folosea erau totdeauna pline de poezie. La cursul lui căpătăm nostalgia ţărmurilor îndepărtate şi necunoscute. Străbăteam emoţionaţi misterioasele păduri neumblate, mările înspumate de furtuni, tăcerea deşerturiior fără margini. Auzeam vuietul marilor oraşe industriale, respiraţia regulată şi rapidă a

trenurilor care gonesc neobosite de-a lungul şi de-a latul planetei.

Coboram, alături de minerii obosiţi şi palizi, în adâncul tainic al minelor şi urcam în birourile somptuoase ale marilor trusturi imperialiste, unde asistam indignaţi cum, în jocul ameţitor al dividendelor, se instalează sau se răstoarnă guverne, se stabilesc bugete de război şi se încearcă a se hotărî destinele continentelor.

In însuşi felul cum ne îmbrăcam căutam să-l imităm pe profesor. Niciunul dintre studenţi nu mai purta cravată şi chiar iarna pe gerul cel mai cumplit umblam cu gulerele larg desfăcute.

Despre Ion Spineanu circulau o mulţime de legende.

– A umblat prin toată lumea! spuneau unii. In casă are o mulţime de trofee de animale exotice. El cu mâna lui le-a împuşcat, adăugau alţii.

Se întâmpla, la curs, atunci când profesorul descria vreun colţ îndepărtat al lumii, câte o studentă mai îndrăzneaţă să se ridice în picioare şi să întrebe cu glasul puţin tremurat:

– Aţi fost chiar dumneavoastră acolo, tovarăşe profesor?

Spineanu zâmbea aproape vizibil şi răspundea pe un ton uşor caustic.

– Asta n-are nici o legătură cu lecţia noastră! După ce veţi învăţa tot ce v-am predat o să-mi cereţi şi amănunte suplimentare.

Studenta se roşea până in albul ochilor, se aşeza trântind banca şi îşi punea în gind să nu-l mai iubească pe omul acesta atât de urâcios şi îngâmfat.

Mă simţeam bucuros că-l înţeleg. În austeritatea cu care vorbea despre el însuşi, eu nu vedeam dispreţ faţă de studenţi, ci un semn al modestiei. Şi pentru asta mi-era drag.

Îndată după examenul de stat, am avut surpriza

să fiu numit asistent la catedra profesorului Spineanu. De bucurie, nici nu-mi venea să cred. Mai târziu am aflat că el însuşi mă ceruse şi m-am simţit foarte mândru de această dovadă de încredere.

Când m-am prezentat emoţionat la cabinetul său de lucru ca să-i mulţumesc, profesorul mă primi foarte vesel:

— Acum îţi vine uşor să-mi mulţumeşti ! Să vedem dacă n-o să-ţi pară rău atunci când o să te pun să stai câte o noapte întreagă şi să desenezi hărţi.

— Vă stau la dispoziţie! făcui eu zâmbind.

— Foarte bine! Atunci să începem chiar din clipa asta. Ars longa, vita brevis — spunea Hipocrat. Arta e lungă, viaţa e scurtă.

— Vă făgăduiesc că alături de dumneavoastră o să-mi însuşesc „de omni re scibili, et quibusdam aliis".

Spineanu mă privi mirat:

— Cunoşti latina? Întrebă el.

— Oarecum. Din liceu.

— Curios! În liceu se învăţa latina 5 ani ca s-o uiţi a doua zi după bacalaureat. Eu am învăţat-o abia după ce am terminat universitatea. E un exerciţiu mintal foarte interesant şi folositor. Îţi propun însă să nu mai folosim niciodată citate latineşti. E o treabă de snobi! Când sunt inteligente merită să le traducem în româneşte, iar când nu sunt, nu merită să le rostim nici în limba lor de baştină.

— Şi acum, spuse el. Să trecem la treabă! Vei fi deci unul din asistenţii mei.

Chiar din ziua aceea îmi dădu de făcut zeci de treburi: hărţi de consultat, cursuri şi comunicări de pregătit, scheme de desenat. Rămâneam de obicei peste orele obişnuite ale programului, dar aveam bucuria că el se afla mereu lângă mine. Se apleca

peste umărul meu şi privea încruntat ceea ce făceam. Când era mulţumit nu-mi spunea nimic, tăcea şi pe buze îi înflorea surâsul lui abia vizibil.

Dacă nu-i plăcea începea să strige de se cutremurau geamurile.

Omul care la cursuri şi seminarii părea cel mai calm din lume, în intimitate se dovedea mai teribil decât un vulcan în erupţie.

În primul moment, aţâţat de tăcerea mea, căci nu-i răspundeam niciodată, i se umflau vinele gâtului iar vocea îi devenea tunătoare:

– Nu răspunzi! Nu te învredniceşti măcar să-ţi recunoşti greşeala!

După câteva minute însă vulcanul se potolea iar din flăcările, scânteile şi lava erupţiei nu mai rămânea decât fumul subţire al ţigaretei pe care şi-o aprindea calm ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Complet îmblânzit, începea să-mi explice pe îndelete de ce credea el că greşisem şi ce trebuia să îndrept.

Încet, încet, s-a obişnuit cu mine. Striga tot mai rar iar câteodată, ca din întâmplare, îmi spunea;

– Dumneata ai stofă de savant! Numai vezi să nu se mototolească prea rapid!

După un an de zile mi se părea că lucrez de când lumea cu profesorul Spineanu. Ajunsesem să ne înţelegem din ochi, fără sa ne spunem un cuvânt. Despre trecutul său însă nu-mi vorbise niciodată. Nu-mi spusese nici pe unde călătorise, nici ce ţări văzuse. Acest subiect părea că-1 îngropase, pentru totdeauna, undeva într-un colţ ascuns al amintirilor pe care nu mai voia să le aducă niciodată la lumină.

Într-o seară de toamnă timpurie se pornise o ploaie cu stropi mici şi deşi. Un frig pătrunzător prevestea o iarnă lungă şi grea. Cum venisem de dimineaţă subţire îmbrăcat, am rămas la facultate

să aştept oprirea ploii.

Nici Spineanu nu plecase. Auzindu-mi paşii pe coridor deschise uşa cabinetului său şi mă chemă înăuntru. Arăta foarte obosit. Ochii roşii de nesomn i se înfundaseră în orbite. Mâinile îi tremurau.

Se trânti gemând într-un fotoliu.

— Am îmbătrânit, murmură el înăbuşit.

— Dumneavoastră? Sunteţi mai tânăr decât mulţi oameni la 20 de ani. Poate vă simţiţi prost din cauza vremii astea păcătoase. Poate reumatismul...

— Nu, nu, mă întrerupse el. Eu n-am reumatism. Îmbătrânesc. O să sfârşesc curând.

— Goniţi presimţirile astea negre! protestai eu. Nu-şi au nici un rost.

— Nu, crede-mă! Îmi cunosc bine trupul! Ştiu exact câte parale face. Eu nu sunt dintre cei care se prăbuşesc cu încetul. La mine, e de-ajuns o dată să scârţâie ceva ca să se ştie că mi se apropie sorocul. De altfel sunt pregătit. Îmi pare doar rău că n-o să mai pot munci. Şi sunt încă atâtea de făcut!

Înfăţişarea lui posomorită mă sperie. Ochii lui, atât de luminoşi de obicei, erau acum trişti. Citeam în ei un chin fără margini. Încercai să-l încurajez.

— Dar veţi munci încă mulţi ani! Cu vigoarea dumneavoastră, cu vioiciunea de care daţi dovadă, este cu neputinţă să mă convingeţi că aţi îmbătrânit. Un om ca dumneavoastră nu îmbătrâneşte niciodată.

— Iartă-mă, dar nu sunt o excepţie, încercă Spineanu să glumească. Nu contrazic cu nimic dialectica naturii. Îmbătrânirea mea e cât se poate de normală.

Începu să zâmbească. Zâmbetul era cel obişnuit. Dar acum părea îndurerat, chinuit. Pielea arămie a obrazului se încreţise parcă dintr-o dată şi îşi pierduse luciul.

— Îmi pare mai ales rău de prima mea lucrare începută încă în anii studenţiei. Nu mi-au fost de ajuns cei 67 de ani ai vieţii ca s-o pot duce la bun sfârşit. Păcat! N-aş fi vrut să închid ochii înainte de a-i fi lămurit toate tainele. Am început-o cu 40 de ani în urmă. Eram foarte tânăr pe atunci. Iată, acum sunt bătrân şi mai am încă atâtea probleme de lămurit în legătură cu ea.

— Profesorul îşi şterse cu batista fruntea îmbrobonată de sudoare şi apoi continuă.

— Eşti asistentul meu cel mai apropiat. După moartea mea vei pune ordine în hârtiile pe care le voi lăsa. Ţi-aş fi recunoscător dacă o să duci dumneata mai departe cercetările mele asupra meteoritului de aur.

— Dar nu ştiu nimic despre un astfel de meteorit, bolborosii eu.

— Ai să afli chiar în noaptea asta. E o poveste lungă şi destul de încâlcită. Dacă nu eşti prea obosit ca să asculţi, o pot începe chiar acum.

— Sunt nerăbdător să vă ascult! i-am răspuns eu. Cât despre oboseală, mi-a trecut, fiţi sigur.

Profesorul se ghemui mai adânc în fotoliul său. Îmi ceru o hartă veche a Africii care se afla pe biroul său, o netezi pe genunchi şi arătându-mi un punct din apropierea ecuatorului, mă întrebă;

- Ai auzit vreodată de pustiul Bisstung?

Am stat o clipă pe gânduri şi apoi am răspuns sigur pe mine:

-Da, e un pustiu ciudat din Congo belgian.

-De ce ţi se pare ciudat? Nu e un pustiu ca oricare altul?

- Nu ! Nu cunosc niciun alt pustiu în regiunea ecuatorială. Deşerturile nu fac bună tovărăşie cu vânturile alizee, şi nici cu ploi cotidiene.

- Da, ai dreptate, murmură profesorul. Nu mai există nicăieri pe glob un loc ca Bisstung. In jurul acestui pustiu misterios se întinde fără margini,

jungla nestrăbătută, păduri neatinse, o lume care freamătă de viaţă. Animale mari şi mici mişună, se zbat. se luptă, se urmăresc prin tufişuri; Copacii seculari îşi desfăşoară mândri şi nesupuşi coroanele gigantice ca nişte cupole de catedrală: lianele urcă mlădioase până aproape de cer şi la numai câţiva paşi de această lume agitată, clocotitoare, moartea şi-a întins aripa peste sute de kilometri pătraţi. De ce? Cum? Nimeni n-a putut răspunde!

– Poate un vulcan? O erupţie puternică a acoperit totul! Cu lavă, încercai eu să găsesc o explicaţie.

Profesorul mă privi în tăcere. Clătină din cap şi răspunse:

– Nu, lanţul munţilor vulcanici se întinde mult mai la vest.

– Şi atunci care poate fi cauza? Întrebai cu.

– Dacă aş putea fi sigur că ipoteza mea e justă, spuse profesorul cu un zâmbet trist, atunci chiar că aş muri liniştit. Acum 40 de ani, când am fost în Africa ecuatorială, pustiul Bisstung nu exista. In locul lui se întindea jungla. Dar o junglă neobişnuită cum nu mai întâlnisem nicăieri şi cum probabil nimeni nu va mai vedea vreodată. Această junglă a pierit într-o singură noapte, deşi n-a avut loc nici o erupţie vulcanică, nici un cutremur, nici o surpare de teren.

– Miracole nu există, exclamai eu. Cum se poate să dispară o junglă într-o singură noapte?

Cu ochii aţintiţi afară pe fereastră căutând parcă să revadă, acolo în întuneric, nişte întâmplări petrecute cu mulţi ani în urmă, profesorul spuse rar ca şi cum şi-ar fi măsurat fiecare cuvânt.

– Am asistat la naşterea pustiului Bisstung. O naştere înconjurată de nelămurite semne de întrebare, o naştere dramatică care a lăsat timp îndelungat o rană nevindecată pe trupul verde al junglei ecuatoriale. Multe vieţi s-au curmat atunci, multe patimi fierbinţi au fost potolite o dată pentru totdeauna în sfâşietoarea tragedie care a avut drept decor pădurile din inima Africii. Din câţi martori au fost acolo, în vremea aceea, eu sunt singurul care i-am pătruns întrucâtva taina cumplită. 40 de ani de frământări, de muncă necurmată, de căutări, de speranţă şi de deznădejde, au fost preţul cu care am plătit smulgerea tainei. În noaptea asta îţi voi împărtăşi şi ţie tot ceea ce am aflat. Sunt singurul om de pe lume care cunoaşte o parte din secretul meteoritului de aur. În noaptea asta tu vei deveni

al doilea...

Capitolul II
LEGENDA ARABĂ

— Nisipurile fierbinţi ale Africii, începu profesorul Spineanu povestirea, au fost leagănul multor legende. După peregrinările fără de sfârşit printre dunele încinse de soare, beduinii însetaţi, cu ochii înroşiţi de scânteierile orbitoare ale nisipului, descalecă cu un strigăt de bucurie la umbra răcoroasă a oazelor. După ce-şi potolesc setea şi mulţumesc lui Alah că i-a trecut cu bine prin toate primejdiile pustiului, încep să-şi povestească legende pline de farmec. In ele viaţa se arată mai uşoară, pustiul, deşi bântuit de duhuri rele, nu mai este atât de trist, oazele se înmulţesc, palatele albe cu grădini răcoroase răsar la tot pasul.

Între aceste legende, la umbra oazelor cu apă limpede şi curmali, se povesteşte şi de istoria minunată a unei pietre de aur, pe care Alah a aruncat-o în mijlocul Africii. Nenumăraţi tineri neînfricaţi, prinţi de neam şi şeici puternici au pornit s-o caute dar nici unul nu s-a mai întors viu.

— Nu e cumva vorba de Kaaba? Am întrebat eu.

— O, nu! Râse Spineanu, Kaaba nu este o legendă, ci un meteorit adevărat, căzut la Mecca, în Arabia. Mahomedanii îi socotesc sfânt. Din alb ca laptele, spun ei, s-a făcut negru, căci s-a înnegrit de la păcatele oamenilor. Visul oricărui mahomedan cucernic este să ajungă măcar o dată la Mecca, să

înconjoare de 7 ori cubul de zidărie înăuntrul căruia se află meteoritul şi să atingă de fiecare dată piatra sfântă. De altfel cred că le ştii toate astea?

— Da, le ştiu!

Profesorul începu să tuşească.

— Deschide te rog fereastra, mă înăbuş în aerul ăsta închis.

Deschisei de îndată geamurile înalte ale cabinetului. O boare rece năvăli în încăpere, răscolind hârtiile de pe birou.

Profesorul trase adânc aerul rece în plămâni şi îşi continuă povestirea.

— Kaaba a căzut la Mecca. Cât despre meteoritul de aur, legenda povesteşte că s-ar fi prăbuşit undeva prin centrul Africii.

— Şi există vreun miez de adevăr în povestirea asta?

— Până în zorii zilei, vei afla totul! In orice caz trebuie ştii de la început că mulţi europeni au crezut în adevărul acestei legende. Un meteorit uriaş, cu totul şi cu totul din aur, nu e un lucru de lepădat. Valoarea de nepreţuit a comorii atrăgea mulţi exploratori şi aventurieri către adâncurile neumblate ale junglelor ecuatoriale.

La urma urmelor nu era pentru întâia oară când un european se îmbogăţea pe neaşteptate în Africa. De pildă, la Luderitz, coasta sud-vestică a continentului negru, trăise un şef de gară, pe nume Stauch, un om simplu, a cărui misiune era să controleze şinele de cale ferată de curând instalate de către o companie germană se aflau în bună stare.

Într-o zi, la acest şef de gară veni un negru Bantu cu nişte pietre.

— Domnule şef, sunt diamante, spuse negrul.

— De unde ştii?

— Pentru că am lucrat în minele de la Kimberley, în sud.

Puţin după aceasta Stauch nu se mai îngriji de şine. Deveni acţionarul principal al unui uriaş consorţiu de diamante. Ce s-a întâmplat însă cu negrul care i-a arătat primele pietre preţioase, asta nu se mai ştie!

Mulţi dintre exploratorii care plecaseră în căutarea meteoritului visau să aibă norocul lui Stauch. Dar petele albe de pe hărţile Africii centrale, care indicau locurile încă necercetate, dispareau rând pe rând, fără să apară măcar o urmă a meteoritului legendar.

Mai rămăseseră doar câteva locuri neexplorate, în apropierea ecuatorului.

În anul 1900, o expediţie condusă de colonelul englez Arthur Smith, urcă de-a lungul fluviului Congo, cu misiunea de a cerceta şi aceste regiuni. Ispititoarea şi perfida junglă, lăsă expediţia să înainteze nestânjenită câteva zeci de kilometri, apoi i se închise în urmă pentru totdeauna, la fel cum se închisese în povestea lui Ali-Baba muntele fermecat tăinuitor de comori. Niciun om din expediţie nu se mai întoarse. Arthur Smith şi ai lui dispărură în taina pădurilor virgine. Această dispariţie stârni mare vâlvă. Ziarele cerură cu vehemenţă organizarea unor echipe care să-l caute pe Smith. Cu două decenii în urmă, exploratorul Livingstone, dispărut în condiţii asemănătoare, fusese regăsit de ziaristul şi călătorul englez Stanley. De ce n-ar fi fost posibil să fie regăsit şi Smith?

Ziariştii însă, îşi goliră cerneala din călimări pe degeaba. Interese superioare dictau ca nici o expediţie să nu pornească în ajutorul lui Smith. Cel mai înverşunat în această privinţă era Kaizerul

Wilhelm al II-lea, împăratul Germaniei. Germanii ocupaseră mai de mult Africa de sud-vest bogată în mine de diamant şi nădăjduiau să pună mâna şi pe Congo De aceea nu vedeau cu ochi buni pe exploratorii englezi care pătrundeau prea adânc în Africa ecuatorială.

Belgienii o luară însă şi înaintea Kaizerului şi înaintea englezilor. Leopold al II-lea, regele Belgiei, întemeie o societate de cercetări geografice aparent numai cu scopuri ştiinţifice. Această societate instală în Congo companii puternice care făceau comerţ cu fildeş, lemn de abanos, fructe, minereuri şi cauciuc.

Curând, Congo fu decretat regat independent, iar coroana regală i se oferi lui Leopold al II-lea, care şi-o pune pe cap fără prea multe nazuri. Pădurile produceau cauciuc din belşug, îmbogăţind repede pe proprietarii lor. Treaba merse de minune, până când în 1908 acţiunile cauciucului din Congo scăzură vertiginos. Pe glob apăruse o altă mare producătoare: Malaya. Leopold se pomeni pe neaşteptate cu visteria goală. Şi atunci, în desperare de cauză, recurse la un gest „plin de generozitate" Dărui Belgiei teritoriul Congo până atunci regatul său personal Regele nu făcuse astfel o afacere prea proastă. Dimpotrivă. Parlamentul belgian se văzu nevoit să voteze nişte credite destul de umflate pentru Africa, credite care-l îmbogăţiră din nou:

In acest mod Congo — trecut în toate tratatele internaţionale drept un stat „independent şi pe vecie neutru" — se transformă într-o colonie a regatului belgian, regat unde domnea, desigur, tot Leopold al II-lea.

Supuşii africani ai regelui, habar nu avură însă de această schimbare atât de importantă. Nu-i

întrebase de altfel nimeni, dacă sunt sau nu de acord cu ea.

Doi ani mai târziu, în 1910, o nouă expediţie condusă de maiorul belgian Alfred Rosechamp căpătă misiunea să plece pe urmele lui Smith şi să exploreze teritoriile din preajma ecuatorului aparţinând noului rege al Belgiei, Albert I.

Capitolul III
UN CONCURS CU PROBE GRELE

În vremea aceea eram student la universitatea din Bruxelles. Într-o zi, un coleg, Bernard Eisler, năvăli în cămăruţa mea aflată sus, la mansarda unei clădiri vechi şi înalte, cu acoperiş ascuţit, cum sunt mai toate casele bătrânului oraş flamand.

— Ai auzit? Îmi strigă colegul din uşă. Expediţia Rosechamp caută un geograf care să întocmească hărţile noilor regiuni.

— Ei şi? Răspunsei eu fără să mă tulbur. Crezi c-or să aleagă pe unul ca noi? O să plece vreun domn onorabil, membru al societăţii de geografie.

— Nu, că e un drum greu de făcut! N-au nevoie de un ramolit. Vor un om tânăr. S-a instituit şi un concurs.

— Şi care sunt probele?

— A, nu-s grele! In primul rând întocmirea de hărţi topografice.

— Asta ştim să facem! Altceva ce vor?

— Mă rog, să cunoşti tot ce trebuie să cunoască un geograf.

— Şi aci stăm bine. Alte probe mai sunt?

— Da. Un examen medical, o probă de călărie şi una de tir cu puşca şi cu revolverul.

Aci colegul meu se opri cu un aer trist dar foarte comic.

— Ce fac? Murmură el. Cum particip eu la proba de tir? Miop cum sunt, pot confunda o zebră cu un om în pijama...

Am început să râd. De examenul medical nu-mi era teamă. Eram destul de voinic. Aveam muşchi puternici, antrenaţi în sport. In ţară, mersesem adesea cu tata şi cu prietenii lui la vânătoare şi devenisem un ţintaş încercat. Ştiam să înot bine şi călăream pe deşelate ca indienii.

— Alte probe se mai cer? Întrebai eu.

— Da, răspunse colegul meu oftând din adâncul pieptului. Peste toate astea mai vor şi cunoştinţe de dialect bantu. De unde naiba să cunoşti limba acestor sălbatici?

— Când are loc concursul? Întrebai eu.

— Peste o săptămână.

— Ei aflǎ domnule, că într-o săptămână o să vorbesc limba bantu ca un negru. Nici n-o să mă poţi deosebi de un băştinaş african. Ai să vezi i

În clipa aceea uitasem că pentru mine concursul mai prezenta o condiţie, pe care mi-era cu neputinţă s-o îndeplinesc: cetăţenia belgiană. Autorităţile belgiene aveau să respingă de la început pe oricare străin doritor să participe la expediţie. De acest lucru însă aveam să-mi dau seama abia peste o săptămână...

Cele 7 zile şi nopţi care mă despărţeau de concurs le-am închinat studiului limbii bantu. Întâmpinam greutăţi mai serioase în ceea ce priveşte pronunţia. In schimb, n-aveam de învăţat niciun fel de reguli gramaticale, pentru simplul motiv că astfel de reguli nu fuseseră stabilite încă de nimeni. Cit despre scrierea bantu, cu ea mă descurcam şi mai uşor; o astfel de scriere nu

exista. Milioane de negri vorbesc o limbă care nu se poate transmite decât prin viu grai.

După o săptămână de muncă pe brânci, îmi însuşisem un vocabular de aproape două mii de cuvinte, ceea ce pentru o limbă primitivă înseamnă destul de mult. În schimb arătam ca o fantomă. Devenisem palid şi scofâlcit, cu cearcăne adânci în jurul ochilor şi fu cât pe aci să mă trezesc respins la examenul medical, unde mai fuseseră trântiţi încă 12 din cei 40 de tineri câţi candidaseră pentru locul de geograf în expediţia Rosechamp.

În ziua concursului, cu inima cât un purece, după ce pentru ridicarea moralului, Bernard Eislcr îmi dădu să beau o ceaşcă mare de cafea neagră fierbinte, m-am prezentat la Palatul societăţii de geografie. Comisia luase loc în sala de conferinţe. La intrare alţi 15 candidaţi aşteptau ca şi mine să le vină rândul să fie examinaţi.

În sfârşit, bătrânul uşier strigă şi numele meu. Mi s-a oprit inima în loc. Mi-am vârât mâinile în buzunarele hainei ca să nu se vadă că-mi tremură şi am intrat cu paşi mari în sală.

Şeful comisiei era Rosechamp. Stătea la mijlocul mesei în formă de potcoavă acoperită cu catifea liliachie. În dreapta şi în stângă lui luaseră loc câţiva profesori. Pe unii îi cunoşteam de la cursuri. Toţi îşi luaseră nişte figuri severe şi păreau foarte preocupaţi de misiunea lor. Numai Rosechamp avea un aer plictisit şi absent. Stătea tolănit în fotoliul său, cu ochii pe jumătate închişi şi cu picioarele lungi întinse sub masă. Faţa mare şi grasă, proaspăt bărbierită cu colţurile gurii atârnând în jos, exprima o nepăsare totală.

Mai târziu aveam să-mi dau seama că îndărătul acestei figuri de om leneş şi indolent se ascundea o mare energie, o voinţă fără margini. Complet lipsit

de scrupule realiza tot ce îşi punea în cap, fără să ţină seama de piedici, învingând orice fel de greutăţi, călcând fără să şovăie peste vieţile oamenilor. Nimic nu-i putea sta în calea maiorului Rosechamp.

Mai târziu, nu odată l-am auzit afirmând că şi-a însuşit principiul lui Niccolo Mpchiaveli, subtilul diplomat şi filosof italian din vremea renaşterii: „E mai bine să faci şi să te căieşti, decât să nu faci si să te căieşti"!

Cu ani în urma, la începutul carierei militare în colonii, câţiva adversari îl reclamaseră la Bruxelles cum că ar fi fost amestecat într-o afacere nu tocmai curată de „negoţ de abanos" cum fusese poreclit comerţul de sclavi. De îndată ce aflase de această reclamaţie, Rosechamp luase în grabă vaporul şi se întorsese în patrie. Cu cine a vorbit, ce argumente a adus nu se va şti, probabil, niciodată. Cert este însă faptul că, două luni mai târziu, fu înălţat la gradul de locotenent şi numit într-o funcţie importantă toi în Africa.

Adversarii lui, abia atunci aveau să afle ce. Înseamnă răzbunarea iui Rosechamp. Două presupuse răscoale ale indigenilor izbucniră simultan în două localităţi diferite din Congo. Funcţionarii albi fură măcelăriţi până la unul. Erau chiar aceia care depuseseră reclamaţie.

La Leopoldville se vorbea că Rosechamp n-ar fi fost străin de aceste aşa-zise răscoale. Cu toate acestea, guvernul belgian îl însărcina pe el cu conducerea operaţiunilor de represiune. Rosechamp se purta cu o cruzime înspăimântătoare. In câteva zile el rase de pe suprafaţa pământului trei sate de negri şi împuşcă mai bine de patru sute de indigeni paşnici.

Pentru această acţiune „eroică" Rosechamp

căpătă panglica albastră cu dungă neagră la mijloc a ordinului Leopold al II-lea.

„Este mai bine să faci şi să te căieşti, decât să nu faci şi să te căieşti"...

În răstimpurile când nu i se cerea o activitate deosebită, Alfred Rosechamp se arunca plin de voluptate în braţele lenei. Putea să stea ore întregi nemişcat, cu pleoapele pe jumătate închise, într-o stare de semi somnolenţă, părând cu totul nepăsător la ce se petrecea în jurul lui.

La fel se întâmpla şi în ziua examenului meu. Văzându-l pe maior ai fi putut paria o mie contra unu că doarme dus. De fapt el asculta cu mare atenţie răspunsurile candidaţilor, căutând un geograf cât mai iscusit pentru expediţie. De altfel, cei mai mulţi dintre cei prezentaţi, la examen fură respinşi de la primele întrebări. Numele meu începând cu litera S, am fost ascultat printre ultimii.

— Numele dv.? Mă întreba cu un glas gutural secretarul comisiei.

— Ion Spineanu.

— Cum? Făcu secretarul, căruia i se păruse probabil că nu-mi auzise bine numele.

— Ion Spineanu.

Sprâncene subţiri şi roşcovane ale secretarului se arcuiră mirate, formând două semne de întrebare aşezate faţă în faţă.

— Dar ce naţionalitate ai dumneata?

— Sunt român.

Cred că nici dacă aş fi spus că am coborât din Marte, tot nu s-ar îi produs atâta nedumerire şi freamăt printre onor membrii comisiei. Buzele se ţuguiară, capetele pleşuve se aplecară unele către altele, urechile se lungiră pentru a prinde mai bine şoaptele vecinilor. Toată lumea vorbea, gesticula,

se agita, se încrunta, se contrazicea.

După ce schimbă câteva păreri cu ceilalţi membri ai comisiei, secretarul se apropie de maior şi-i şopti la ureche destul de tare însă ca să-l trezească din toropeală, faptul extraordinar că eram de altă naţionalitate decât cea belgiană.

— E român, domnule maior. Un străin. Ce facem? Îl mai ascultăm?

Fără să-şi deschidă pleoapele maiorul binevoi să răspundă scurt:

— Ascultaţi-l! Tot o să cadă!

Începură întrebările. Plouau din toate părţile, izbucnite parcă din nenumărate mitraliere, împresurându-mă, strivindu-mă, căutând să mă doboare.

După o oră şi jumătate de asalt neîntrerupt, obosit şi eu, obosită şi comisia, am încheiat armistiţiu. Ambele tabere arătau ca după o luptă grea şi sângeroasă. Pe frunţile combatanţilor, broboanele de sudoare alunecau de-a dura ca pe un tobogan.

Răspunsesem perfect la toate întrebările, chiar şi la cele mai năstruşnice, puse dinadins ca să mă încurce. Acum zâmbeam triumfător şi ostenit. Semnalul de încetarea focului îl dăduse chiar Rcsechamp.

— De ajuns cu întrebările, domnilor, spusese el. Apoi mi se adresă mie, deschizând pentru prima dată de la începutul examenului pleoapele gălbui şi privindu-mă drept în ochi. Sper ca la probele sportive o să te comporţi mai slab, spuse el răspicat. N-am niciun chef să plec în căutarea meteoritului de aur însoţit de un barbar. Sunt destui în Africa!

„Măgulitoarele" cuvinte la adresa naţionalităţii mele nu m-au putut lăsa rece. Căutând totuşi să mă

stăpânesc, i-am răspuns cu o prefăcută politeţe:

– Dacă nu mă înşel „barbarul" din faţa dv. este unul dintre aceia care a trecut examenul teoretic, spre deosebire de cei mai mulţi dintre „civilizaţii" săi colegi. Nădăjduiesc că nici la proba sportivă să nu rămân mai prejos, deşi se pare că acest lucru nu v-ar procura nicio plăcere.

Rosechamp nu catadixi să-mi răspundă...

A doua zi, comisia şi candidaţii se întâlniră din nou, de astă dată pe hipodrom, unde urmau să aibă loc probele de călărie şi de tir.

Era o zi noroasă. Soarele se zbătea zadarnic să-şi facă loc printre negurile care-l împresurau. Faţa lui rotundă şi palidă semăna cu capul unui om care se îneacă şi care încearcă cu desperare să se ridice la suprafaţa apei, dar nu izbuteşte.

Neplăcută zi pentru examen.

De dimineaţă plouase. Lipsit de căldura soarelui, pământul nu se zbicise încă. Hipodromul răscolit de stropii grei de ploaie era numai noroi şi gropi pline cu apă. Nu era glumă să călăreşti prin astfel de hârtoape.

Bernard Eisler venise să asiste şi el la examen. Bietul om, miop cum era. Nici nu se gândise să participe la concurs.

– Ce zici, mă întrebă el. Au rămas numai cinci candidaţi. Mai ai speranţe?

– Te cred! Altfel nu m-aş afla acum aici.

– Eşti optimist! Se vede că nu ştii cine se numără printre cei cinci aleşi. Il vezi pe tânărul acela blond? Ei bine, află că e fiul ministrului marinei şi pe deasupra şi un călăreţ neîntrecut. Cu o astfel de concurenţă, e destul de dificil să-ţi mai păstrezi speranţele intacte.

Într-adevăr, în clipa aceea un tânăr blond, înalt, cu trupul zvelt, îmbrăcat într-un impecabil costum

de călărie cu cizme lucitoare de lac se apropie cu paşi elastici de tribuna unde luase loc comisia. Scoţându-şi jobenul cu un gest plin de graţie, se înclină respectuos salutând pe distinşii profesori. Apoi apucând căpăstrul armăsarului pur sânge pe care i-l adusese un servilor, sări uşor în şea. Un pinten înfipt în coapsă şi nobilul animal îşi plecă şi el in semn de salut capul frumos cu coama strălucitoare tunsă scurt.

Domnii gravi din tribună izbucniră în aplauze zgomotoase:

– Bravo, monsieur Guy.

– Eşti un călăreţ desăvârşit!

– Şi tatăl dumitale când era tânăr călărea la fel de încântător. Bravo... Bravo!

– Ei ce zici? Mă întrebă din nou Eisler. Am avut dreptate? Crezi! că mai ai vreo şansă?

– Da, cred, murmurai eu. Până acum am văzut numai o figură pe care orice cal bine dresat o poate executa cu uşurinţă. Să vedem ce face mai departe!

Monsieur Guy atinse uşor cu cravaşa cu mâner de argint crupa pur sângelui şi-l aşternu la trap. Gleznele fine şi nervoase ale armăsarului, învelite în jambiere albe de piele, descriau arcuri elegante prin aer cu o regularitate aproape matematică. Drept, ţinând cu o mână sigură frâul, monsieur Guy zâmbea mândru de măiestria lui.

Moi aplauze îl răsplătiră pe călăreţ.

Deodată, aplecându-se peste coama armăsarului, îi şopti ceva la ureche. Animalul îşi întinse botul şi ridicându-se pe picioarele dinapoi făcu o săritură lungă în aer şi o porni într-un galop nebunesc, zvârlind în jur nenumăraţi stropi de noroi. Fără să încetinească o clipă galopul, se apropie vertiginos de obstacolul înalt aflat în partea opusă tribunei şi

cu muşchii încordaţi, cal şi călăreţ, formând parcă un singur trup se avântară deasupra lui. Picioarele fine şi lungi ale splendidului animal trecură cu uşurinţă peste obstacol, fără să-l atingă. Apoi, îndreptându-se cu aceeaşi viteză către tribună, Guy îşi opri brusc calul şi sărind jos din şea înlemni lângă botul frumosului animal, aşteptând ca membrii comisiei să se arate mulţumiţi de demonstraţia sa.

Într-adevăr aplauzele şi ovaţiile nu întârziară:

– Bravo... Magnific... Extraordinar...

O doamnă corpolentă, cu o uriaşă pălărie împodobită cu pene de struţ, făcea nenumărate bezele către tânărul şi îndemânatecul călăreţ, trimiţându-i nenumărate sărutări. Era soţia ministrului marinei, mama fericitului Guy. Această doamnă avea să-mi facă un mare serviciu, de care voi pomeni însă mai târziu.

Când veni şi rândul meu, spre stupoarea mea şi a lui Eisler rândaşii aduseră cu mare greutate de la grajduri o iapă tânără, neagră ca tăciunele, care arata o puternică stare de iritaţie. Sălbatică, ea dădea din copite, sforăia, muşca zăbala abia putând fi ţinută locului.

Cu ea trebuia să-mi fac demonstraţia de călărie. Să încaleci un animal neîmbrânzit care nu mai fusese călărit niciodată — veselă perspectivă! Tremurând toată, cuprinsă parcă de friguri, iapa căuta să-şi zvârle din spate şaua. Era de aşteptat că va suporta cu atât mai puţin un călăreţ în spinare. Din câteva salturi cel care ar fi îndrăznit să i se urce în şa ar fi fost proiectat în aer cu mare viteză şi ar fi căzut nu tocmai pe moaie.

– Sper să renunţi la concurs, îmi şopti Eisler înspăimântat.

– Ba nu! sună laconic răspunsul meu.

Din tribună, Rosechamp îmi făcu semn cu mâna înmănuşată să încalec.

Mă apropiai de iapa nărăvaşă, care îşi umpluse zăbala de spume şi cerui rândaşilor să-mi întindă frâul şi s-o ia repede din loc. Abia simţii pielea subţire dar trainică a frâulul in mână, că făcându-mi vânt sării în scări şi îmi înfipsei ambele mâini în

coama lungă şi mătăsoasă a neîmblânzitului animal.

Simţindu-mă în spate, iapa înnebunită zvârli fulgerător copitele dindărăt în aer ca să mă dea peste cap. Dar strângând vârtos coapsele, am izbutit să mă ţin în şa. Iapa mai încercă de două ori aceeaşi mişcare dar văzând că nu izbuteşte să mă arunce jos, începu să facă sărituri neregulate, să se aplece în lături, să dea din copite, doar, doar se va

putea descotorosi de prezenţa mea nedorită. Din pricina atâtor zguduituri simţii un gol cumplit în stomac şi mi se făcu teamă că-mi va veni rău. Tâmplele mi se zbăteau, urechile îmi ţiuiau, muşchii coapselor mă dureau îngrozitor şi ameţit cum eram, aproape că nu mai vedeam nimic înaintea mea. Hipodrom, tribune, comisie se învârteau într-un cerc nebunesc în jurul meu.

Dacă numai o clipă aş fi slăbit strânsoarea degetelor înfipte în coama animalului, eram pierdut!

Dar chiar în clipa când simţii că nu mai pot lupta şi eram gaia să mă las în voia soartei, avui deodată senzaţia că mişcările iepei se domolesc. În bătălia ce se încinsese între mine şi ea, învingător ieşisem eu.

De acum avea să facă tot ce voi dori eu. Conştiinţa izbânzii îmi redobândi toate puterile.

Mi-am şters grăbit sudoarea de pe frunte cu mâneca hainei şi înfigându-mi pintenii în coapsele sensibile ale iepei o îndemnai la galop. Avui numai timpul să-l aud pe Eisler strigând:

– Bravo Spineanu parc-ai fi un indian!

Probabil că onorabilii membri ai comisiei nu observară grozava mea asemănare cu pieile roşii, pentru că niciunul nu binevoi să-mi arunce nici cel mai inofensiv cuvânt ele încurajare. Lupta mea cu iapa nărăvaşă îi lăsase complet nesimţitori.

Fără să mă simt deloc rănit în amorul meu propriu, mă pregăteam de cea de a doua încercare — săritura peste obstacol.

Dar îmblânzită, suportându-şi cu resemnare călăreţul din şa, iapa dovedi în schimb că-şi pierduse curajul. Ajunsă lângă obstacol, deşi îi sângerasem coapsele, ca s-o oblig să sară, se opri brusc si încercă să se întoarcă din drum. Am lăsat-o

în voie câţiva paşi., apoi o mânai din nou către obstacol. Eram sigur că de astă dată va sări. Eroare! Urmaşa lui Ducipal, celebrul tovarăş al tuturor peripeţiilor lui Alexandru cel Mare, se dovedi mai încăpăţânată decât însuşi catârul lui Sancho Panza. Exact în acelaşi loc unde se oprise prima dată stopă şi acum.

Simţeam că-mi ies din sărite. M-am aplecat peste coarnă şi am mângâiat-o pe gâtul lung, asudat, i-am şters botul plin de spumă şi i-am dat să mănânce câteva bucăţi de zahăr pe care le aveam în buzunar, apoi ne-am îndepărtat cam o sută de metri de obstacol.

De aci am pornit iar în galop către gardul de frunziş mărginit cu apă.

Ajuns lângă obstacol, am simţit că iapa are de gând să se oprească. Dar de rândul acesta pintenii şi cravaşa acţionară fără milă.

Nechezând cu desperare, animalul făcu un salt lung, mai puţin elegant desigur decât calul antrenat pe care-l călărise fiul ministrului, dar trecu pe deasupra obstacolului fără să clatine măcar o frunză.

Speriată ea însăşi de propria ei îndrăzneală, iapa mai galopă câţiva zeci de metri după care, blîndă supusă, obosită şi asudată o porni în trap către tribună.

Eisler fu singurul care aplaudă când ajunsei în dreptul comisiei şi a candidaţilor. Ceilalţi mă priviră reci, aproape duşmănoşi.

Rosechamp mi se adresă cu o voce tărăgănată, plictisită.

— Vreau să-ţi atrag atenţia că ai încercat de două ori să sari peste obstacol şi n-ai izbutit.

— Am avut un cal neîmblânzit, domnule maior. N-a mai fost călărit niciodată. Armăsarul domnului Guy

de Goedzack are înalta şcoală de dresură şi se vede cât colo că domnul Goedzack l-a mai călărit de multe ori. Ba cred că nu mă înşel atunci când afirm că este chiar proprietatea dumnealui.

— Asta nu e treaba dumitale, domnule Spineanu, sări unul din profesori, un om grăsuliu, cu obrajii roşii şi cu o scăfârlie mai pleşuvă decât o bilă de biliard. Cum îţi permiţi să ponegreşti pe unul din colegii dumitale. Ţi s-au oferit şanse egale, deşi dumneata eşti un străin.

Rosechamp adăugă:

— Dacă-ţi permiţi încă o singură obrăznicie de acest fel, vei fi exclus din examen !

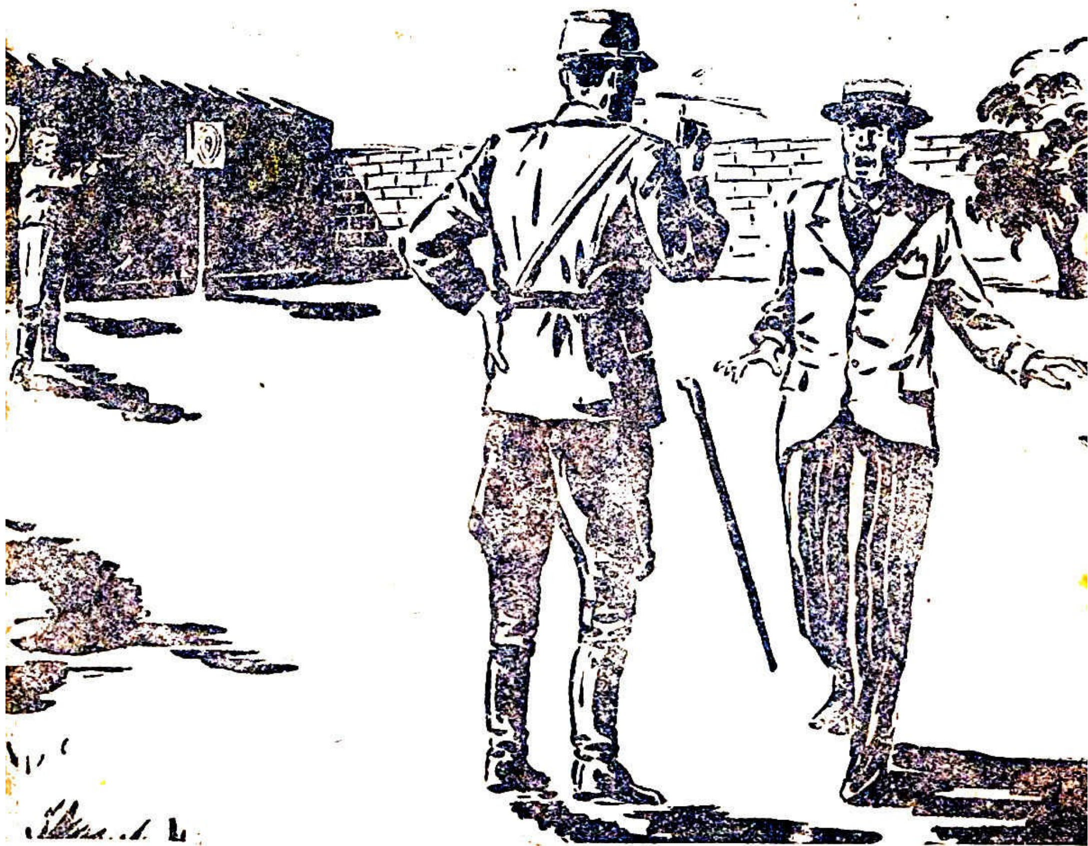
Începu şi proba de tir.

Guy de Goezdack se dovedi nu numai un călăreţ desăvârşit, dar şi un ochitor perfect. Atât la pistol cât şi la arma de vânătoare dobândi un număr maxim de puncte.

Turbam! Nu mai aveam nici o speranţă să câştig concursul. Deodată văzându-l pe Rosechamp stând cam la o sută de paşi depărtare de mine şi aprinzându-şi o ţigară, îmi veni în minte o idee năstruşnică. Am ridicat pistolul şi ochind repede, îi smulsei cu un glonte, trei sferturi din ţigară.

Unul din profesorii care se găseau în apropierea lui se îngălbeni şi fu cât pe aci să cadă jos leşinat. M-am aşteptat ca Rosechamp să sară cel puţin speriat înapoi. Dar maiorul, departe ele a se arăta înspăimântat, la fel ele nepăsător şi de plictisit ca de obicei, îşi scoase cu două degete îngălbenite de tutun mucul sfirtecat dintre buze, îl privi câteva clipe cu atenţie şi apoi veni ia mine.

Atunci i-am văzut pentru prima oară ochii. Deschisese în sfârşit pleoapele în întregime şi fulgerându-mă cu privirea îmi spuse printre dinţi.

— Îmi plac bunii ochitori, dar nu-i pot suferi pe cei prea îndrăzneţi.

*

A doua zi, la Societatea de geografie se afişează rezultatele concursului. Un singur nume figura pe hârtia albă prinsă în două pioneze: Guy de Goedzack.

M-am întors acasă abătut şi m-am trântit în pat îmbrăcat. Mă simţeam rupt de oboseală. Toate idealurile mele de explorator se spulberaseră.

Nu ştiu cât timp am dormit. Dar dacă ar fi să-l cred pe Eisler am sforăit cam două zile şi o noapte.

Tocmai visam că plutesc într-o pirogă pe fluviul

Congo. Deodată mica mea ambarcaţiune se împotmoli într-o insuliţă. Lăsând lucrurile în barcă, am coborât pe pământ. Dar „pământul" se dovedi cam ciudat. Pe neaşteptate începu să se mişte, se ridică si o luă din loc clătinându-se. Nimerisem pe spinarea unui hipopotam. Când zgâlţâiturile deveniseră tot mai puternice şi se însoţiră de răgetele monstrului mă trezii.

Eisler stătea aplecat asupra mea şi mă zgâlţâia de zor scoţând strigăte sălbatice pe care eu le luasem drept răgetele hipopotamului:

– Ce faci domnule? Dormi? Şi Societatea de geografie te caută în tot oraşul! Zbieră colegul meu.

– Dar ce treabă are cu mine?

– Cum ce treabă? Auzi vorbă! Peste două zile pleci cu Rosechamp în Africa, să cauţi meteoritul de aur.

– Fii serios domnule, nu-mi arde de glumă! Mai bine lasă-mă să dorm.

Şi întorcându-i spatele încercai să-mi continui visul cu hipopotamul transformat în insulă. Dar Eisler nu mă lăsă. Mă răsuci din nou cu faţa la el şi strigă:

– Nu glumesc deloc! Îmbracă-te iute şi prezintă-te la Societate. Lui Guy de Goedzack i-au interzis părinţii să plece. Excelenţa sa ministrul marinei şi mai ales soţia sa, deşi încântaţi că odrasla lor a izbutit la examen şi că e un călăreţ atât de desăvârşit, n-au nicio poftă să-l lase să fie păpat de vreun crocodil neobrăzat care habar nu are de bunele maniere, de respect şi de ierarhie. Aşa că cel ales să participe la expediţie eşti tu.

Am sărit din pat, mi-am turnat o cană de apă rece în cap şi apucându-l pe Eisler de reverele hainei i-am poruncit:

—Mai spune-mi o dată! Dar mai rar şi mai limpede

Eisler îmi repetă totul de la început. Cum fusesem căutat de la Societate, cum aflase de la un amic al lui Guy de Goedzack că părinţii lui îi interziseseră să plece în Africa. Pe măsură ce-l ascultam, urcam în a! Nouălea cer...

Îmbrăcându-mă la iuţeală, ne duserăm amândoi la Societate unde spusele bunului meu coleg fură confirmate întocmai. Devenisem cel de al patrulea membru al expediţiei Alfred Rosechamp.

Seara, în timp ce de la fereastra mea se zăreau sclipind până departe luminile vechiului oraş belgian, am luat o foaie de hârtie ca să-i scriu tatălui meu. Nu-i mai trimisesem de mult câteva rânduri.

Am scris până noaptea târziu.

Când după câţiva ani m-am întors în patrie, am găsit printre hârtiile tatălui meu şi scrisoarea trimisă de mine.

Profesorul se ridică din fotoliu şi deschizând unul din sertarele biroului său, răscoli printre hârtii şi-mi întinse în sfârşit o scrisoare îngălbenită de vreme.

Dragă tată,

Se împlinesc curând trei ani de când nu ne-am văzut. Am un simţământ de vinovăţie pentru că nu am ascultat de chemările tale şi in nici o vacanţă nu m-am reîntors în ţară. Mi-e foarte dor de tine, dar ce să fac? Am moştenit firea ta. Mă mână dorinţa de a cunoaşte, de a vedea cât mai mult. Dorinţei asta mă arde, nu-mi dă linişte, mă face uneori uşuratic şi nestatornic. Simt in mine puteri nebănuite; câteodată cred că aş putea într-adevăr să dezleg toate tainele naturii, să cunosc tot ce a

adunat ştiinţa omenească şi chiar mai mult decât citit.

Acum plec în Africa să caut un meteorit de aur care poate nici nu există.

Cei mai mulţi dintre cei care au mai încercat să-l găsească au fost mânaţi de dorul de îmbogăţire. Nu ştiu de ce, dar nici nu mă gândesc la un astfel de scop, deşi, slavă domnului, nu sunt bogat.

Pe mine mă mână în Africa acea dorinţă tulburătoare de care-ţi vorbeam. Vreau să lămuresc misterul meteoritului, să colind pământuri necunoscute, să văd munţi, ape şi păduri nevăzute de nimeni. Să întocmesc hărţi, să cercetez fauna, să-mi bucur privirile cu coloritul florei sălbatice a ecuatorului, să îmbogăţesc ştiinţa cu noi descoperiri. Atâtea taine nedezlegate mă aşteaptă şi mă cheamă în desişul junglei seculare, unde vreau să fac să răsune pasul imului biruitor, care nu se teme nici de gheţurile polilor, nici de hăţişurile pădurilor virgine, ci pătrunde curajos pretutindeni pe glob, unde hărţile mai indică petele albe ale necunoscutului.

Şi mai e ceva! Sunt mândru că din atâţia belgieni am fost ales să participe la expediţie un român (ce e drept m-au ales cu oarecare întârziere, dar nu face nimic). Ştiu că ecuatorul e departe de patrie, dar şi acolo, în pădurile virgine din Congo, o să mă simt din tot sufletul român şi o să fiu mândru că un om din neamul meu pătrunde pentru prima oară pe aceste meleaguri neumblate şi că el nu vine nici ca să se îmbogăţească, nici ca să-i robească pe indigeni; că numai dragostea de ştiinţă l-a adus in inima Africii tainice.

Şi acum închei. Trebuie să mă pregătesc de plecare.

Te sărută pe amândoi obrajii,

Capitolul IV
SAGEATA OTRĂVITĂ

La 12 septembrie, însoţită de stolurile nenumărate de albatroşi, trişti şi demni, „Le Vaillant" micul vas cu aburi al companiei belgiene de navigaţie Ostend-Matadi trecu linia ecuatorului. Cu o noapte înainte încă schimbarea bolţii cereşti ne amintea apropierea evenimentului. Sus pe cer în locul stelei polare apăruse cu străluciri de nestemate crucea sudului: intram în emisfera australă.

Pentru cei care acum păşeau întâia oară peste acea linie închipuită care încinge mijlocul pământului, marinarii pregătiseră tradiţionala sărbătoare închinată lui Neptun, puternicul zeu al mării. Eu şi cu încă doi călători am fost udaţi din belşug cu apă de mare, în timp ce un marinar cu un trident şi cu o coroană pe cap, imagine fidelă a marelui Neptun, bolborosea nişte binecuvântări pline de haz.

Marinarii şi ceilalţi pasageri se prăpădeau de râs privindu-ne. Numai Rosechamp îşi luase veşnicul său aer de om posomorit şi plictisit şi părea că nu vede şi nu aude nimic din ce se petrece pe punte.

În timpul călătoriei, am încercat de câteva ori să mă apropii de el şi să-i vorbesc. Îmi răspundea totdeauna monosilabic şi se grăbea să plece în altă parte a vaporului.

Nădăjduiam că ceilalţi doi membri ai expediţiei,

locotenentul Leicher şi sergentul Marssack, care ne aşteptau la Leopoldville, aveau să fie oameni mai prietenoşi.

La 13 septembrie, „Le Vaillant" pătrunse în estuarul de vărsare al fluviului Congo. Vasul trecu fără să se oprească pe dinaintea micului port Boma, vechea capitală a coloniei şi urcă în susul fluviului. către orăşelul Matadi.

Un peisaj minunat ni se deschidea înaintea ochilor. De o parte şi de alta a fluviului se ridicau creste strălucitoare de munţi. Milenii de-a rândul Congo se luptase cu stâncile şi le biruise, croindu-şi un defileu destul de larg prin care puteau naviga vapoarele. Munţii datând din primele epoci geologice aveau o culoare albicioasă lucitoare care-i făceau să pară străvezii, de unde şi numele poetic pe care-l căpătaseră: „Munţii de cristal".

De cum trecurăm defileul, peisajul se schimbă cu desăvârşire. De o parte şi de alta, înfipte într-un pământ mocirlos, se întindeau nesfârşite păduri de manglieri răspândind un miros îmbătător de răşină. Rădăcinile manglierilor, numeroase şi adânci, mustind de sevă se amestecau unele cu altele, se încolăceau într-un talmeş-balmeş de ne descurcat, răscolind pământ, pătrunzând până în valurile marelui fluviu african.

Căldura constantă ziua şi noaptea, care pe mare era domolită de briza răcoritoare, acum se făcea tot mai simţită. Nu ştiam în ce fel să ne mai ferim de ea. Ne ascundeam în fundul cabinelor căutând zadarnic să găsim puţină umbră care să alunge zăduful înăbuşitor. Aşteptam cu nerăbdare să cobor în sfârşit pe pământ Mă plictisisem cumplit de viaţa monotonă de pe bordul vasului.

La 14 septembrie, în zori, „Le Vailiant" aruncă în sfârşit ancora la Matadi.

De aci până la Leopoldville, din cauza vârtejurilor extrem de rapide, navigaţia pe Congo devine imposibilă. Există în schimb o cale ferată care urcă de-a lungul fluviului. Fără să întârziem, ne grăbirăm să apucăm un tren. Acum ce e drept numele de tren este puţin cam exagerat pentru acele cutii lipsite de capace, care scârţâind şi oftând alunecau şontâc-şontâc, spre est. Totuşi cum nu aveam nici un alt mijloc de locomoţie a trebuit să ne mulţumim cu el. Drumul ni se păru lung şi chinuitor. Începusem să regret cabinele strâmte de pe vapor. Când trenul se opri, se sfârşise şi linia. Ajunsesem la Leopoldville, capătul liniei ferate.

În gară ne aşteptau doi albi. Unul înalt, cu o faţă brutală, cu doi ochi şterşi sub o frunte îngustă — era sergentul Marssack. Ceea ce m-a impresionat din prima clipă la el erau braţele sale neobişnuit de lungi şi de puternice, adevărate căngi de oţel.

Cel de al doilea, locotenentul Leieher, era exact opus lui. Slab, pipernicit, cu o faţă bolnăvicioasă, locotenentul nu părea deloc pregătit pentru o călătorie în jungla ecuatorială. Probabil că n-ar fi fost în stare să treacă niciuna din probele la care fusesem supus eu la Bruxelles.

De cum ne zăriră, cei doi se repeziră la noi, strângându-ne mâinile cu bucurie.

– Of, bine c-aţi sosit domnule maior, spuse Marssack. Mă plictiseam de moarte aci, fără dumneavoastrâ. Abia aşteptam să vă întoarceţi.

Rosechamp se mulţumi să dea din cap şi nu răspunse nici un cuvânt.

Primul lucru care mă întrebă Leieher, îndată ce furăm o clipă singuri, a fost:

– Ştii să joci pocker?

– Cred că puţini oameni pe lume joacă atât de

prost ca mine.

— Atunci poate preferi alt joc.

—Nu, toate îmi sunt la fel de antipatice.

O dezamăgire fără margini se aşternu pe faţa tovarăşului meu de călătorie. Cred că nici dacă ar fi aflat că meteoritul există numai în legendă şi nicidecum în realitate, tot n-ar fi trebuit să fie atât de trist.

—Trebuie neapărat să înveţi, făcu el în sfârşit. Aci dacă nu bei şi nu joci cărţi înnebuneşti ! Au grijă de asta căldura, muştele, ţânţarii şi negrii ăştia afurisiţi.

Părea îngrozitor de dezgustat de viaţa din colonii. Nu înţelegeam atunci de ce ceruse să facă parte din expediţia Rosechamp. Lucrul acesta aveam însă să-l lămuresc chiar în seara aceea.

Printre uliţele murdare care se rostogolesc către centrul oraşului, ocolind pragurile prăvălioarelor pline cu tot felul de nimicuri nefolositoare, îşi deschid drum câteva canale urât mirositoare, care după ce adună gunoaiele urbei africane se varsă în Congo. Ambarcaţiuni încărcate cu lemn, fildeş, cauciuc, trase de pe mal de braţele puternice ale negrilor plutesc adesea pe aceste canale nu prea adânci.

Drumul ne era tăiat de un astfel de canal pe care se legăna, mai să se răstoarne sub greutatea poverilor cu care era supraîncărcată o plută largă. Câţiva negri trăgeau de un odgon întins ca o coardă de arc şi încercau zadarnic să pună pluta în mişcare şi s-o târască împotriva curentului.

Cu vinele gâtului umflate, cu ochii ieşiţi din orbite, cu muşchii încordaţi la maximum, trăgeau de odgon cu furie şi disperare. Chipurile lor zdrobite de oboseală, fălcile încleştate, îmi aminteau zguduitorul tablou al lui Repin. „Trăgând

la edec", unde nefericiţii luntraşi de pe Volga de altădată sunt înfăţişat urcând cu trudă şi sânge bărcile în susul fluviului.

Un omuleţ grăsuliu şi asudat, alerga de colo-colo, lovindu-i pe bieţii negri cu un bici din piele de bou.

— Sclavi în secolul XX exclamai eu.

— In Africa totul este posibil, răspunse sec Leieher.

Deodată un tânăr zulus, cu o faţă frumoasă, dădu drumul odgonului şi înălţându-şi trupul puternic îl înfruntă pe grăsun, fulgerându-l cu privirea. Înfuriat, albul începu să-l lovească nebuneşte cu biciul peste faţă. Dar zulusul mândru nu-şi pleca grumazul.

M-am repezit la grăsun şi smulgându-i biciul din mână, i-am strigat:

— Cum îndrăzneşti să-l loveşti?

— Ce te priveşte? Răspunse acesta.

— Legile te opresc — Statul Congo a devenit colonie tocmai ca să se pună capăt abuzurilor — legile coloniei sunt garantate de constituţia belgiană.

Grăsunul mă privi întâi mirat, apoi îmi hohoti în nas.

— Eu nu sunt belgian, sunt englez. Fac ce vreau! Dacă poftesc pot să-i omor pe toţi sălbaticii ăştia.

— Dar cu ce ţi-au greşit? Nu vezi că nu sunt în stare să tragă pluta? E prea încărcată.

— Se vede că eşti nou în colonii. Nu-i cunoşti pe negri. Sunt toţi nişte prefăcuţi. Au puterea să tragă dar nu vor.

— De ce nu tragi dumneata, dacă eşti în stare? am întrebat eu înfuriat.

O roşeaţă vie izbucni în obrazul englezului.

— Din pricina albilor ca dumneata şi-au luat negrii

nasul la purtare, mugi el. Ieri zulusul ăsta obraznic pe care m-ai văzut lovindu-l, a avut neruşinarea să-mi ceară să dau gologani negrilor închiriaţi din sate, după ce am mai plătit o dată şefului de trib. Când l-am refuzat, mi-a îndemnat oamenii la răzmeriţă. Azi m-a înfruntat din nou. Priveşte cu ce ură se uită la mine. Dar îl învăţ eu minte.

— Cu bătaia în niciun caz!

— Nu cunosc nicio altă metodă mai potrivită, răspunse englezul cu un surâs care făcu să i se vadă dinţii negri găuriţi. Şi acum dă-te înlături şi altă dată dacă te mai amesteci în treburile mele, o să-ţi răspund pe alt ton.

Ducându-şi mâna la tocul revolverului grăsunul făcu un gest semnificativ. În clipa aceea Leicher mă trase de mâneca şi mă îndepărtă de englez.

— Nu te băga! Lasă-i în pace. Ţi-am spus că aşa e Africa. Nu poţi îndrepta nimic aci. Haide, Rosechamp a luat-o înainte. N-a băgat de seamă că te-ai apucat de harţă. Altfel era vai de tine.

Am privit în urmă. Mi se părea că zulusul cel tânăr îşi întorsese capul şi-mi zâmbise prietenos.

*

— Ai găsit călăuza? Îl întrebă Rosechamp pe sergent.

— Da, cu chiu cu vai am dat de el la Bassoko, răspunse Marssack morocănos. L-am adus cu mine la Leopoldville.

— Şi ce spune?

— Că într-adevăr l-a condus pe Smith prin junglă, dar l-a părăsit la jumătatea drumului.

— De ce?

— I-a fost frică să meargă mai departe. De la

Bisstung, zici călăuza, începe ţara duhurilor. Cine pătrunde până acolo, nu se mai întoarce viu. La fel s-a întâmplat şi cu Smith.

Stăteam toţi patru la umbra unui pavilion acoperit cu flori şi mimoze, în curtea bungalow-ului pe care ni-l puseseră la dispoziţie autorităţile belgiene.

Marssack scormonea cu tocul cizmei ţărâna, urmărind cu atenţie pulberea pe care o stârnea.

— Ştie ceva despre meteoritul de aur? Întrebă într-un târziu Rosechamp.

Fără să înceteze să scormonească pământul, Marssack mormăi:

— Ştie ceva de la taică-său. El i-a povestit că la miază-noapte de Bassoko s-ar găsi şi meteoritul. De văzut nu l-a văzul nici dracul.

Rosechamp tăcu o clipă gânditor apoi făcându-şi vânt cu casc;, colonială, mai întrebă:

— Vrea să vie cu noi până la Bisstung?

— Se cam codeşte, răspunse Marssack. Zice că e prea bătrân. I-am oferit bani grei şi tot n-a vrut să primească.

— Hai să mergem să-i vorbim. Unde locuieşte?

— Peste drum.

Rosechamp se ridică urmat de sergent. Socotii de cuviinţă să-l însoţesc şi eu. Trecurăm drumul şi intrarăm într-un fel de han lung. Nişte cocioabe mizerabile se înşirau de-a lungul unei curţi aflate într-o stare de murdărie nemaipomenită. Mirosuri grele pluteau pretutindeni. Câţiva copii negri ca smoala se jucau în ţărână. Întrebând de locuinţa călăuzei, copiii arătară o maghernită care abia se mai ţinea în picioare.

Marssack bătu în uşă. Nu-i răspunse nimeni. Mai încercă o dată dar avu acelaşi rezultat. Dinăuntru nu se auzea niciun zgomot. Izbind uşa cu piciorul,

sergentul o dădu de o parte mai s-o scoată din ţâţâni cu totul.

Scufundată în întuneric, încăperea părea goală. Pereţii scorojiţi stăteau gata să cadă. Intrarăm înăuntru. Deodată Marssack scăpă o înjurătură. Se lovise de o laviţă pe care stătea întins un zulus slab ca o umbră.

–Hei, scoală! Strigă Marssack.

Zulusul nu se clinti.

–Aprindeţi un chibrit, ceru Rosechamp.

Sergentul scapără un chibrit. La lumina lui tremurătoare apăru faţa nemişcată a negrului. Era mort. Marssack mai aprinse chibrit. Acum văzurăm că din dreptul inimii bietului negru i prelingea un firicel purpuriu care se strânsese jos pe lutul

bătătorit într-o mică băltoacă de sânge închegat.

— Drace, asta ce mai e? Murmură sergentul aplecându-se deasupra cadavrului şi arătându-ne o săgeată minusculă înfiptă în pieptul nenorocitului.

Rosechamp smulse săgeata din rană şi ieşi cu ea în curte s-o cerceteze la lumina zilei.

— E o săgeată otrăvită, murmură el.

— Să anunţăm poliţia, făcu Marssack îngrijorat.

Rosechamp dădu din umeri.

— La ce bun? Tot n-or să-l găsească pe vinovat. Poliţia noastă nu e în stare de aşa ceva. Mă întreb însă de ce a fost ucis. Ori e vorba de o răzbunare pentru vreo faptă care nu ne interesează. Ori, şi asta ar fi mai grav, i-au pus capăt vieţii zulusului, pentru ca trebuia să ne fie călăuză şi să ne conducă la meteorit.

Maiorul aruncă o privire în jur apoi şuieră printre dinţi:

— Mi-e teamă că ăsta-i motivul adevărat. Cineva vrea să ne împiedice să ajungem la bolid. Trebuie să fim cu băgare de seamă. Oricând putem să ne pomenim şi noi cu o săgeată dintr-asta în spate.

Rosechamp mai cercetă odată maghernița zulusului, apoi zvârlind săgeata înăuntru ieşi grăbit şi traversa cu paşi mari curtea hanului !

Capitolul V
TOVARĂŞII MEI DE DRUM

— Iar s-a încins, pufni Leicher, răvăşind cu un gest furios cărţile de joc întinse pe masă. Bine am ajuns! Să joc cărţi de unul singur, să fac pasienţe! Eu, tocmai eu! Dumneata ştii cine am fost eu?

Am dat nedumerit din umeri în senin că ştiam

prea puţin despre importanta sa persoană.

— Ei bine, domnule, spuse locotenentul umflându-şi pieptul, află că eu am fost unul din cei mai mari jucători de cărţi ai lumii. Pot chiar să afirm că mi-am petrecut cea mai mare parte a vieţii la masa de joc. Te întrebi acum, desigur, cum de a ajuns unul ca mine să stea în colonii, să facă pasienţe de unul singur, să n-aibă parteneri nici măcar pentru „popa prostul şi în sfârşit să plece cu antipaticul ăsta de Rosechamp în căutarea unui blestemat de meteorit. Te întrebi, desigur, nu?Da, recunoscui eu.

— Cât e ceasul? Întrebă brusc Leicher.

— Peste un sfert de oră e miezul nopţii.

Locotenentul începu să râdă. Un râs forţat, sacadat, care-mi zgârie auzul.

— Iar întârzie Rosechamp!

— Să nu i se fi întâmplat ceva, făcui eu îngrijorat cu gândul la ucigaşul călăuzei.

— Aşi! S-o fi dus să bea iar împreună cu Marssack. Precis că nu se întorc înainte de două. Până atunci am să-ţi povestesc ce m-a adus în Africa. Am să-ţi spun tot !

Leieher deveni serios. Fata lui lungă părea acum mai palidă. Ochii îi ardeau în fundul orbitelor. Degetele albe, străvezii, subţiri, băteau nervos toba pe tăblia mesei. Începu. Să povestească, repede, cu fraze întretăiate:

— N-am fost totdeauna un pârlit de ofiţer. Tatăl meu a fost cel mai bogat bancher din Anvers. La noi în casă venea lumea cea mai bună şi mai elegantă. Femei frumoase în rochii strălucitoare, bărbaţi cu avere, plini de ei, însuşi regele a venit odată. Mi-amintesc că avea părul alb şi m-a ciupit uşor de obraz, iar eu de emoţie m-am ascuns după fusta mamei. Când am împlinit 16 ani, tata a murit.

Mama era bolnavă şi nu putea să se ocupe de administrarea averii. Am rămas eu singur să am grijă de milioane de franci. Mi-am făcut tot soiul de prieteni care se învârteau roi in jurul meu pentru că aveam bani, eram tânăr şi dornic de petreceri. De la ei am deprins pasiunea pentru jocul de cărţi. Nopţi fără şir am petrecut în tripouri si în casele cele mai rău famate. Am plecat şi în străinătate, la Nisa, la Monte Carlo. Cursele, ruleta, cărţile, tot ce era joc de noroc mă chemau cu o putere irezistibilă. Oricât aş fi fost de obosit, rămâneam totuşi la masa de joc şi mizam, mizam fără întrerupere.

Este sălbatic şi ameţitor să simţi balanţa norocului tremurând între degetele tale. Să poţi deveni într-o clipă omul cel mai sărac sau cel mai bogat.

Eu am devenit cel mai sărac. Am pierdut toată averea, tot, tot ce aveam. Am îmbătrânit mai repede decât e de crezut. Iată, am 35 de ani şi par de 45.

În ziua când mama a murit, pentru că nu mai aveam bani să-i chem medicul s-o îngrijească, am vrut să mă sinucid. N-am făcut-o! I-am vândut în schimb toate lucrurile ce-mi rămăseseră de la mama i şi m-am dus să joc. La început norocul mi-a zâmbit. Câştigam. Eram fericit. Uitasem toate nenorocirile ce m-au lovit. Apoi am pierdui însă tot. Câştigasem numai remuşcările care m-au chinuit zi şi noapte, fără odihnă, fără pace.

O rudă îndepărtată m-a sfătuit să plec în colonii, să devin ofiţer. Astfel, zicea el, îmi voi putea reface averea şi voi spăla ruşine; care îmi pătează numele.

Aşi! Viaţa în colonie este o porcărie. Poţi să sugi oricât vlaga negrilor, dacă nu eşti stăpân de vapoare, de mine sau de plantaţii întinse, nu te poţi îmbogăţi.

Când am sosit la Leopoldville eram tânăr, visător, îmi închipuiam că o să pot cuceri lumea. Jurasem să nu mai pun mâna pe cărţile de joc.

Am rezistat o singură lună. Şi nu din vina mea. Aici îţi pierzi repede orice demnitate şi orice omenie. Devii o zdreanţă, o otreapă. Visurile de îmbogăţire se spulberă, ca un castel de nisip la primul vânt.

Ţi se spune: „eşti alb, înseamnă că eşti stăpân!" Poţi să urli la negri, să-i baţi, chiar să-i ucizi. Şi dacă priveşti numai depărtare de un singur deget, dacă îţi închipui că lumea este într-adevăr atât de mică, atunci te crezi stăpân. Din păcate, nu poţi privi doar atât de aproape şi curând îţi dai seama că de fapt eşti tot un servitor şi încă unul fără conştiinţă, care povesteşte stăpânului ce se vorbeşte pe la bucătărie, fiindcă de, e mai bine plătit ca ceilalţi.

Ţi se urăşte cu tine şi ca să uiţi bei sau joci cărţi. La urma urmei, solda de ofiţer nici nu-ţi ajunge pentru altceva. Iar când bolnav şi îmbătrânit înainte de vreme, vrei să te întorci în Europa, bagi de seamă că n-ai dobândit nimic, decât cel mult friguri galbene, sau cine ştie ce alt beteşug tropical. Şi atunci, fie că rămâi să putrezeşti aici în Africa, fie că pleci şi nu mult după aceea sfârşeşti trăgându-ţi un glonte în cap.

Eu am o singură nădejde: meteoritul de aur. Trebuie să-l găsesc. Cu orice preţ! Atunci voi fi iar bogat şi fericit. Portarii cluburilor de noapte se vor apleca respectos în faţa mea şi nu mă vor mai da afară, cum s-a întâmplat în câteva rânduri. Dacă voi găsi meteoritul, atunci se sfârşeşte cu marşurile istovitoare prin junglă. Se termină cu căldura, cu ţânţarii, cu frigurile. Dar dacă nu-1 găsesc? I Pe faţa lui Leieher se citea acum teama.

— Dacă nu-1 găsesc?

Pieptul îi fu zguduit de un hohot de plâns, lacrimi mari i se scurgeau pe obraji. Era un spectacol oribil să vezi un bărbat în toată firea plângând ca un copil. Deodată, auzirăm deschizându-se uşa dinspre curte. Leieher îşi şterse repede lacrimile şi încercă să pară calm. În încăpere intră Marssack aducându-l pe Rosechamp în spate. Maiorul sforăia de se cutremura odaia.

— L-am adus, spuse sergentul cu un aer mucalit. A băut o picătură peste doza reglementară şi l-a dat gata. Tii ! Dar era un rom, adus direct din Jamaica. Dumnezeiască băutură !

Sergentul se linse pe buze şi apoi răsucindu-se din mijloc îl trânti pe maior în pat, aşa îmbrăcat cum era.

— De acum doarme pe cinste 12 ore încheiate. Nu-l trezeşti nici cu trei baterii de mortiere.

Spunând aceasta, Marssack începu să-i desfacă şireturile lungi ale cizmelor. După ce-şi descălţă superiorul, adăugă:

— Aşa obişnuim noi. De trei ori se îmbată dumnealui şi o dată eu. După grad şi ierarhie. Când mă îmbăt eu, mă ia domnul maior în spate şi m-aduce acasă. O singură dată în viaţă ne-am îmbătat amândoi într-o speluncă din Hong-kong şi am căzut laţi sub masă. A doua zi ne-am trezit goi puşcă. Ne despuiaseră nişte derbedei şi şterpeliseră tot ce aveam pe noi. Dar de atunci nu ni s-a mai întâmplat niciodată aşa ceva: bem cu rândul.

Marssack mai sporovăi câtăva vreme apoi se dezbrăcă şi adormi şi el buştean.

Mă dusei şi eu să mă culc, dar somnul nu se lipea de gene. Mă tot gândeam la cele aflate despre tovarăşii mei de călătorie. Nu prea se bucurau de nişte apucături lăudabile. Cu astfel de oameni

expediţia nu prea avea mulţi sorţi de izbândă, mai ales că părea ameninţată de vrăjmaşi primejdioşi.

M-am zvârcolii mult timp în aşternut. Deodată un zgomot uşor mă făcu să tresar. Aveam senzaţia că se mai află cineva în odaie. Mi-am ţinut răsuflarea ca să aud ceva. Nimic. În odaie domnea o linişte deplină. Şi totuşi nu puteam să mă lepăd de simţământul că nu mă aflu singur în încăpere. Am întins mâna până la scaunul de lângă pat, pe care îmi lăsasem de cu seară lucrurile. Am simţit îndată mânerul rece al lanternei. Apucând-o am aprins-o brusc. În conul gălbui de lumină apăru obrazul unui negru. Sta tupilat lângă fereastră şi aştepta parcă să vadă ce voi face.

— Ce cauţi aici? Ani strigat cu.

— Adăpost, master, răspunse şoptit negrul. Dacă master strigă, Mambo va muri. Albii caută pe el să-I omoare, dar Mambo fugit!

Vorbea o franceză foarte stricată.

— Dar, de ce te caută? Ce vor cu tine? L-am întrebat eu de astă dată în dialect bantu.

Negru se lumină la faţă şi-mi răspunse curgător.

— Mambo a cerut plată pentru cât a muncit şi a pus şi pe ceilalţi negri să facă la fel. Mister Ericson a adus însă soldaţi şi ne-a bătut pe toţi.

Azi ne-a bătut din nou şi cum eu i-am îndemnat pe negri sa nu mai lucreze nici unul, mister Ericson vrea să mă aresteze şi să mă împuşte. Zice Mambo e un răsculat.

În clipa aceea l-am recunoscut pe misteriosul meu vizitator. Nu era altul decât zulusul căruia îi luasem apărarea de dimineaţă, iar mister Ericson de care vorbea trebuie să fi fost englezul cel mic şi rotofei pe care izbutisem să-l înfurii straşnic.

— Si cum de te-ai gândit să vii tocmai la mine? Întrebai eu.

— Eu am văzut de dimineaţă unde locuieşte master. După felul cum i-aţi vorbit lui mister Ericson am înţeles că n-o să mă goniţi. De aceea m-am ascuns aici. Master pare bun. La fel era şi Ferney.

— Ferney, cine mai e?

— Un marinar alb. El m-a învăţat să nu mă plec, să mă lupt. Zicea că odată în port o să fie grevă. Dar n-a mai fost! Pe Ferney l-au împuşcat. A fost un prieten bun. Foarte bun prieten.

În clipa aceea din stradă se auzi zgomotul unor glasuri şi lătrături de câini.

— Ei sunt, murmură zulusul. Dacă master vrea să mă predea, atunci n-are decât să-i cheme!

— Nu Mambo, poţi să stai liniştit. Nu te mai pândeşte nici o primejdie.

Mambo îmi aruncă o privire plină de recunoştinţă, iar apoi rămase încordat ascultând zgomotul vocilor de afară. Când se făcu linişte îmi spuse:

— Au plecat! Dacă master vrea, Mambo poate să plece şi el, dacă nu, poate rămâne. Mambo poate să fie foarte bun servitor.

— Cum servitor? Tu nu vrei să fii liber? Aşa te-a învăţat Ferney? Făcui eu mirat

— Liber, şopti negrul îngândurat. Mambo nu poate să fie liber! Unde să se ducă? La el în sat nu se poate întoarce.

— De ce?

— Pentru că şeful tribului 1-a închiriat lui Ericson. El o să pună mâna pe Mambo şi o să-l predea iar englezului.

— Şi cine ia banii pentru munca ta?

— Şeful tribului, numai el. Noi căpătăm doar de mâncare. Aşa este obiceiul! Mambo vorbea plin de tristeţe. O cută adâncă îi brăzda fruntea.

— Înainte vreme, povestesc cântecele noastre, zuluşii au făcut o împărăţie mare. Şefii lor erau puternici şi au luptat cu înverşunare împotriva albilor care vroiau să ne ocupe ţara. Acum şefii de trib au devenit prietenii stăpânilor albi. Ei ne vând pe un preţ de nimic, ca să-şi cumpere podoabe şi femei. E tristă soarta noastră, a zuluşilor!

Îl priveam în tăcere. Era înalt, vânjos, cu o frumuseţe trupească desăvârşită.

Mambo se uita la mine, aşteptând un răspuns.

— Noi plecăm într-o călătorie, îi spusei negrului. Mergem sa căutăm o piatră de aur care a căzut din cer. Poate c-o vom găsi, poate nu! Dacă vrei, poţi veni cu noi. Să ştii însă, că va ii un drum plin de primejdii.

Negrul surise.

— Mambo nu se teme de primejdii. Poate dacă vom găsi piatra va căpăta şi el puţin aur şi atunci o să se întoarcă în satul său şi o să se răscumpere de la şeful de trib. Apoi o să-i înveţe pe fraţii lui să nu se mai lase vânduţi ca nişte câini. Acum Mambo e singur şi e slab, poate atunci...

Capitolul VI
PĂTRUNDEM IN JUNGLĂ

A doua zi i l-am arătat pe Mambo lui Rosechamp, fără să-i pomenesc niciun cuvânt despre trecutul lui.

— Da, e voinic, spuse maiorul măsurându-l din cap până în picioare. Poate veni cu noi 1 Avem nevoie de un hamal ca el.

Din fericire nici Leieher nu-l recunoscuse şi

astfel, alături de alţi 7 hamali negri Mambo deveni şi el membru a! Expediţiei Rosechamp.

La început, călătoria pe apă merse destul de uşor. Fluviul Congo izvorăşte din regiunea marilor lacuri aflate în estul continentului.

La început poartă un nume sonor ca un joc de copii. Îi spune „Lualaba". Atunci el însuşi este gingaş şi copilăros. Mai târziu, in pragul tinereţii, pătrunde curajos în tăcerea neliniştitoare a vastelor păduri seculare. Dacă ar fi mai chibzuit, ar tăia jungla drept de-a curmezişul. Dar nu ! Zvelt, el se arcuieşte şi, curios să vadă cit mai multe, curge prin toată pădurea nepătruns plimbându-şi apele repezi in care se scaldă hipopotamii şi crocodilii, pe sub crengile umbroase ale copacilor giganţi. Pe drum, el primeşte prietenos afluenţii Ubanghi şi Sangha, în dreapta, iar in stânga pe Kasai cel bogat în ape.

Zvăpăiat la început nedomolit şi sălbatic ca un mânz, el nu lasă bărcile să plutească în undele sale limpezi. Dimpotrivă, de la izvor şi până la Stanleyville, el taie neastâmpărat lanţurile de munţi, prăvălindu-se vesel de la mari înălţimi în ameţitoare căderi de apă. Dintre ele, cea mai impetuoasă, vestind sfârşitul adolescenţei, este cascada Stanley, de lângă oraşul care poartă numele faimosului călător din secolul trecut.

Către maturitate, chibzuit şi blând, el primeşte tovărăşia oamenilor, purtând vasele lor până la Leopoldville. Pirogi, mici corăbii sau chiar vaporaşe cu aburi, trec pe cursul lui larg, brodat cu nenumărate istmuri, insuliţe şi mlaştini.

Spre bătrâneţe, înainte de a-şi pierde apele în verdele de mărgean al Atlanticului, după lungul drum străbătut, amintindu-şi dintr-o dată ele glumele copilăriei şi vrând parcă să retrăiască o

ultimă clipă de dezlănţuire tinerească, zvârle de pe trupul său vasele oamenilor, la fel de neîmbrânzit ca atunci când se numea „Lualaba".

Deşi ca lungime, Congo se numără abia după fluviul Ienisei, având numai 4.650 de kilometri, dacă ar fi să socotim uriaşa arie pe care o ocupă împreună cu afluenţii săi, el devine al doilea fluviu din lume, urmând în ordinea imediată după Amazon, puternicul gigant al Americii de sud.

Punctul final al călătoriei noastre era Bassoko, un mic centru administrativ aflat cam cu 300 de kilometri mai la vest de cascada Stanley.

În drum, întâlneam nenumărate turme de hipopotami şi nu o dată era să cădem pradă gurilor căscate ale crocodililor, care se ţineau scai după pirogile noastre în nădejdea unei prăzi bogate.

În sfârşit, după o călătorie destul de liniştită ajungem la Bassoko. La 23 octombrie, o lună după ce sosisem în Africa porneam sa dăm piept cu jungla ecuatorială.

Acasă, pe Bărăgan, toamna aurise de mult copacii şi ierburile. Păsările călătoare îşi luaseră zborul către sud, natura se pregătea de iarnă.

Aici însă, la ecuator, printre pădurile veşnic verzi, schimbarea anotimpurilor aproape că nu se cunoaşte.

Mereu, zi şi noapte, vară sau iarnă, temperatura nu urcă nici măcar cu un grad peste 30°, nu coboară nici măcar cu o liniuţă sub 250. Totdeauna, secole de-a rândul domneşte acelaşi zăduf greu de suportat, cad aceleaşi ploi zilnice, bat neschimbate aceleaşi vânturi alizee.

Totul se petrece cu o regularitate de ceasornic. Nimic nu vine să tulbure scurgerea monotonă a vremii.

Continentul negru stă călare pe ecuator, aproape

ca o balanţă cu braţe egale. Când în Egipt e vară uscată, în sud, în Rodesia sau în Colonia Capului, începe iarna cu ploi lungi fără de sfârşit. In schimb în punctul de sprijin al pârghiei, la ecuator, meteorologii n-au nicio treabă. Prevederea vremii se poate face cu secole înainte.

Înaintea noastră, scufundată în întuneric, jungla părea o catedrală severă, în care razele soarelui abia pătrund filtrate de vitraliile groase cu încrustaţii medievale.

Frunzişul înalt, veşnic verde, este o baricadă de netrecut chiar pentru suliţele fierbinţi ale soarelui ecuatorial.

La marginea pădurii seculare se întinde frontiera dintre împărăţia soarelui şi cea a umbrelor. Aici se zbenguiesc papagali, fluturi uriaşi şi micile nectariniide, asemănătoare păsărilor muscă din America. Câţiva metri mai în adâncul pădurii, jocul de culori dispare.

Săptămâni de-a rândul aveam să căutăm zadarnic prin frunzişul copacilor giganţi lumina binefăcătoare a zilei.

Câţi aveam să ne pierdem viaţa în această împărăţie sălbatică, neagră, rea şi totuşi ispititoare? Aici, nici animalele cele mai puternice nu îndrăznesc să se abată decât arareori şi atunci numai de-a lungul cursurilor de apă.

Elefanţii sălbatici, rinocerii, leii, panterele, leoparzii, şacalii, se tem de pădurile virgine. Ei stau la marginile lor, în savanele cu ierburi înalte. În schimb, jungla mişună de şerpi, furnici termite, gândaci, ţânţari, păianjeni oribili. Pe crengile copacilor seculari, aproape de lumina zburdă poporul maimuţelor şi păsările cu penaj strălucitor.

Regele junglei nu este leul cum se crede de obicei. El nu se aventurează decât rar până aici. Cel mai puternic animal al junglei este gorila. Înaltă, înarmată cu colţi şi muşchi puternici, ea străbate jungla netulburată de vreo primejdie. Răgetul

gorilei umple de spaimă pe toţi locuitorii pădurii. Când se loveşte cu pumnii în piept parcă ar bate în nişte tobe largi şi sonore. Vai de vânătorul lipsit de sânge rece şi de arme bune, care ar avea ghinionul s-o întâlnească!

Şi totuşi, acolo unde pantera, elefantul sau leul nu se aventurează, omul a pătruns.

Cu securea în mină, luptând pentru fiecare metru, înaintăm spre sud, mereu către sud. Picioarele ni se afundau în pământul mocirlos, mărăcinii ni se agăţau de haine, ne zgâriau obrajii şi totuşi înaintam. Hamalii se clătinau sub greutatea lăzilor cu arme, provizii, unelte de extras aurul. Sudoarea şiroia pe grumazurile lor negre şi suple. Fără să scoată un geamăt, deşi muchiile ascuţite ale lăzilor le intrau adânc in carne, ci păşeau ritmic, cu faţa crispată, îngânând) melodie monotonă şi tristă.

Îmi plăcea să privesc la Mambo. Muşchii lui puternici şi flexibili jucau sub pielea lucioasă şi întinsă. Ridica cu uşurinţă cele mai mari greutăţi şi nu părea niciodată obosit. In scurtele popasuri, venea lângă mine şi-mi indica numele fiecărui copac, al fiecărei liane.

Jungla nu avea pentru el nicio taină. Îi cunoştea ascunzişurile, florile, animalele. Se împrietenise cu ea din copilărie, când chiuind voios, sărea este gardul „Krealului", acel ţarc împrejmuit de colibe unite prin câţiva stâlpi — după obiceiul satelorzuluse — şl Se avânta în întunecimea codrului nepătruns.

— Asta-i Landolfia, mă învăţa el arătându-mi o liană zveltă cu flori mari, puternic mirositoare. Din ea albii scot cauciuc. Bun cauciuc!

Cunoşteam la perfecţie din tratate liana Landoifia clar fără ajutorul lui Mambo n-aş fi izbutit

s-o deosebesc din ţesătura deasă şi întortocheată a lianelor ce impânzesc jungla ecuatorială. Landolfia e una din marile bogăţii ale Congo-ului.

Mambo îi mângâia uşor cu palma trupul flexibil, îi mirosea florile, fără să le rupă şi râdea înveselit de această podoabă a pădurii lui dragi.

Alteori, ca un adevărat ghid al unui minunat şi uriaş muzeu, el îmi arăta cu un gest larg nişte copaci giganţi ale căror prime ramuri porneau din trunchi, abia ia o înălţime de 25—30 de metri.

— Mulţi albi, spunea el mândru ele cunoştinţele sale, caută numai abanosul, ca să facă mobile de preţ. Dar aici creşte lemn mai bun şi mai frumos: lemn alb, roşu şi galben. In sat lucrăm idoli din ei, idoli fermecaţi, care ne feresc de duhurile role. Am să-i fac şi lui master un idol mic, să-l ferească de vrăjmaşi.

—Mulţumesc Mambo, dar eu nu cred în idoli.

— Vai, master ce cuvinte aţi spus. Idolii se pot supăra şi-l vor pedepsi pe master pentru vorbele iui.

—Numai să încerce! Mie nu mi-e teamă de ei, făcui eu râzând. Mai bine continuă-ţi lecţia de botanică. Uite, spune-mi copacul ăsta, cu scoarţa putredă, cum se numeşte.

— Acesta este lebatou. Încearcă master, să-l loveşti cu secura. Să vedem, ai puterea să tai. O aşchie, cit de mică?

Mi-am scos securea de la cingătoare. Mambo surise ironic. Ros de neîncrederea lui, mi-am încordat toate puterile şi cu un icnit scurt am repezit îndesat tăişul de oţel în scoarţa arborelui. Se auzi un zgomot metalic şi cu toată forţa loviturii lama securii lunecă pe-alături nelăsând în urmă nici măcar o zgârietură.

Mambo începu să râdă cu hohote, clar văzând

mutra mea mânioasă se opri şi-mi spuse blând:

— Master să nu fie supărat. Lebatou nu poate fi tăiat cu securea. Lebatou este arbore de fier.

Într-adevăr, aveam înainte pe unul din acei viguroşi copaci ai pădurilor tropicale şi ecuatoriale a căror duritate se apropie mult de cea a fierului şi care constituie un neîntrecut material de construcţie.

Într-o noapte, Mambo mă trezi din somn.

— Veniţi repede master, Mambo are să vă arate un lucru nemaivăzut. Repede, repede.

Am sărit clin culcuş şi dând la o parte plasa care mă ferea de ţânţari, am zbughit-o în întuneric după Mambo.

Din depărtare răzbăteau nedesluşit până la noi trosnete de copaci răsturnaţi, bufnituri înfundate? Răgete de elefanţi şi ţipete de gorilă.

Păsări speriate se ridicau de pe crengile arborilor şi adăugau strigătul lor de spaimă peste vacarmul ce cuprinsese jungla.

—Ce s-a întâmplat? Strigai eu negrului care fugea înainte.

— Veţi vedea master. Acum veniţi repede.

Răgetele animalelor înfuriate se auzeau acum mai aproape. Părea că două armate se ciocneau într-un iureş vijelios. Strigătul teribil al gorilelor, un fel de KH — AlH! KH — AH! prelungit şi strident, făcea să-mi îngheţe sângele în vine. De-odată Mambo se opri lângă un capac mai înalt şi-mi făcu semn să ne urcăm în el. Doar că această treabă nu era chiar aşa de uşor de executat. Eu cel puţin nu vedeam nicio posibilitate să mă caţăr până sus.

Cu agilitatea unei pisici, Mambo se agăţă de un mănunchi de liane care atârnau din copac, ca odgoanele solide ale unui catarg de corabie. Cât ai clipi, zulusul se şi instalase comod pe o creangă

mai groasă şi-mi făcea semn să urc pe aceeaşi cale.

M-am agăţat şi cu de odgonul natural, iar Mambo mă trase sus cu destulă uşurinţă.

Din copac mi se deschise o privelişte nemaivăzută. Doi elefanţi giganţi pătrunseseră într-un luminiş şi fuseseră atacaţi de o turmă de gorile.

— Iată master, pongo se luptă cu elefanţii, şopti Mambo.

„Pongo" este unul din numele pe care indigenii îl dau gorilelor.

— Mulţi albi m-au întrebat dacă am văzut vreodată un pongo bătându-se cu un elefant, mai spuse Mambo. Până azi nu am văzut pe niciunul.

Într-adevăr un astfel de spectacol este mai mult decât rar. In afară de Purchas, care în cartea sa apărută în 1613, vorbeşte de un oarecare englez Andrew Batell, care rătăcind prin pădurile virgine ar fi văzut gorile atacând elefanţi, niciun alt naturalist n-a mai îndrăznit să facă o astfel de afirmaţie, ba dimpotrivă au negat-o cu vehemenţă.

Elefantul african este mult mai puternic şi mai greu de îmblânzit decât fratele său din India. Părea de necrezut că sângerosul "Pongo", oricât de sălbatic şi de curajos ar fi, să aibă îndrăzneala să dea piept cu gigantul pachiderm. Iată, însă, că eu asistam în sfârşit la o astfel de luptă. Cei doi elefanţi doborâseră tocmai crengile unde îşi făcuseră culcuşul gorilele — un mascul bătrân, câteva femele şi mai multe gorile tinere.

Bătrânul mascul, neobişnuit să dea înapoi în faţa vreunui duşman, îşi ascunsese în alt copac femelele şi puii, iar apoi ieşise să dea piept cu cei doi inamici. Scoţând strigătele asurzitoare pe care le auzisem de departe, înainta legănându-se la dreapta şi la stânga şi făcând sărituri scurte sprijinit în braţele sale lungi.

Ajungând în faţa elefanţilor, se bătu cu pumnii în piept şi scoase din nou strigătul său de luptă.

In faţa unui astfel de inamic, puternicii elefanţi se dădură cu câţiva paşi înapoi. Dar era prea târziu. Agăţându-se de o cracă, gorila îşi făcuse vânt şi sărise în spatele unuia dintre pahiderme. Lovindu-I peste ochi şi peste urechi cu pumnii, muşcându-l şi zgâriindu-l, maimuţa fu cât pe aci să doboare uriaşul animal. Celălalt elefant, înspăimântat, o luă la goană prin tufişuri. Tovarăşul său scotea nişte răgete înfiorătoare, căutând să apuce cu trompa trupul păros al gorilei.

Maimuţa izbutea să se ferească.

Deodată scoţând un răget prelung, desperat, elefantul izbuti să înhaţe trupul vânjos al gorilei cu trompa şi s-o zvârle. Ia pământ

Maimuţa dădu să sară imediat în picioare, dar colţii pachidermului, lungi de aproape patru metri, se şi aplecaseră ameninţători asupra ei. Încă o secunda şi colosul ar fi strivit-o sub picioarele sale groase ca nişte trunchiuri grele de copac

In clipa aceea, două femele izbucniră din tufiş şi scoţând ţipete ascuţite, se repeziră cu furie asupra Iui. Speriat, elefantul se întoarse în grabă şi o rupse la fugă prin junglă, urmărit de strigătele celor două gorile care săreau în jurul masculului rănit.

Aş mai fi vrut să rămân să văd ce se întâmplă, dar Mambo mă trase de mâneca, spunându-mi că e vremea să ne întoarcem în tabără.

*

În cea de a cincea dimineaţă, de la plecarea noastră din Bassoko, căldura devenise insuportabilă. Aburi grei, înăbuşitori se ridicau din pământ, ameţindu-ne. O linişte apăsătoare

cuprinsese jungla. Chiar ţipătul păsărilor încetase.

Obosiţi, arşi de sete, negrii înaintau cu paşi împleticiţi, zdrobiţi de greutatea poverilor. Însuşi Mambo, atât de vioi de obicei părea copleşit. Buzele lui uscate nu mai îngânau melopeea care în alte zile îi însoţea mersul ritmic. Îşi făcea loc cu greutate printre mărăcinii înalţi care ne împresurau din toate părţile. Nici nu mai încerca să se ferească de crengile arbuştilor. Le dădea în lături cu pieptul gol fără să-i pese de zgârieturi.

I-am propus lui Rosechamp un popas ca să-i lăsăm pe hamali să se odihnească, dar maiorul nici nu vru să audă.

— Dacă ne oprim aici, nu ne mai urnim, spuse el. În curând o să înceapă să plouă şi atunci vrând-nevrând va trebui să facem un popas.

Deodată auzirăm un strigăt. Mambo se împiedicase în rădăcinile unui manglier şi pierzându-şi echilibrul se prăbuşise sub greutatea balotului din spate. Gemând de durere încercase să se ridice, dar căzu din nou la pământ, fără puteri.

Rosechamp îi făcu semn lui Marssack.

— Să se ridice îndată! Şuieră el printre dinţi.

Marssack se repezi la zulus răcnind.

— Ridică-te bestie, ridică-te că te omor în bătăi.

Mambo făcea eforturi disperate să se scoale de jos, dar fie că era epuizat de oboseală, fie că suferise un accident, nu izbuti mai mult decât să se salte într-un cot.

Marssack ridică cravaşa şi începu să-l bată cu furie.

— Scoală-te târâtură, scoală-te că te omor în bătăi.

Ceilalţi hamali priveau tăcuţi. Erau obişnuiţi cu astfel de întâmplări căci fiecare trecuse prin unele asemănătoare.

Locotenentul Leicher îşi muşca unghiile subţiri şi străvezii. Se vedea bine că astfel de scene îi fac rău, dar nu scoase nici un cuvânt ca să protesteze.

Uriaşul Marssack gâfâia de oboseală, dar nu slăbea loviturile. Mambo, strivit, închisese ochii şi îşi muşca buzele silindu-se să nu strige de durere.

Nemaiputând să rabd, m-am azvârlit asupra sergentului.

— Opreşte I Nu da! Legea... legea te opreşte. Tu eşti belgian. Trebuie să respecţi legea belgiană. Acum, voi răspundeţi de viaţa negrilor.

Marssack mă dădu înlături cu o simplă mişcare a braţului şi continuă să-l bată.

— Scoală de jos vierme puturos, că te strivesc!

Sergentul nici nu se mai uita la mine. Cu un gest rapid i-am prins atunci cravaşa şi i-am smuls-o din mâini. Era a doua oară când luam astfel apărarea prietenului meu.

Uriaşul mă privi o clipă uimit, apoi revenindu-şi îmi ceru furios cravaşa îndărăt:

— Ai înnebunit. Dă-mi cravaşa înapoi!

— De ce-l baţi? Nu vezi că e rănit?

— Se preface! Se vede bine că nu-i cunoşti. Eşti ageamiu. Acum dai cu ochii întâia oară de viaţa din colonii. Dacă nu-i baţi, se puturoşesc şi nu mai sunt buni de nimic.

— Mambo e vrednic !

Rosechamp care asistase impasibil la discuţia dintre Marssack şi mine se apropie de noi şi-mi spuse cu vocea lui tărăgănată.

— Joci destul de caraghios acest rol de apărător al negrilor, campion al libertăţii. Nu-ţi stă bine deloc. Te face mult mai ridicol decât crezi. Înapoiază de îndată cravaşa sergentului. Rolul lui este să-i facă pe negri să umble, al dumitale să desenezi hărţi. Este bine să nu uiţi asta! Strângând cravaşa în

mâini i-am răspuns repezit:

— Nici nu mă gândesc să înapoiez cravaşa. Nu vedeţi că e rănit? Nu poate să meargă. Degeaba îl bateţi.

— Dacă e rănit, atunci să rămână aici spuse maiorul la fel de tulburat. Hienele or să aibă grijă de hoitul lui. Doar n-o să ne târâm cu el după noi. Avem şi aşa destule poveri. Deci ne-am înţeles. Ii dai cravaşa lui Marssack. Negrii trebuie să se teamă de ea. Cravaşa este insemnul puterii noastre, a oamenilor albi şi civilizaţi.

—Frumoasă civilizaţie !

— Domnule Spineanu, ţi-o spun pentru ultima oară. Ascultă ordinul superiorului dumitale !

—Puţin îmi pasă de el!

In ochii pe jumătate închişi a lui Rosechamp se aprinse o scânteie de ură. Se întoarse către Marssack şi îi ordonă repezit:

— Smulge-i cravaşa !

Sergentul îşi ridică ameninţător în aer pumnii uriaşi ca nişte ciocane grele şi se năpusti asupra mea. Într-o clipă putea să mă zdrobească sub izbitura lor nimicitoare. Dar fără să-i mai dau timpul să facă vreo mişcare, mi-am smuls revolverul din locul de piele ce-mi atâma la şold şi i l-am înfipt în piept.

—Înapoi că trag l-am prevenit eu. Şi dumneavoastră, domnule maior! Daca mai faceţi un singur pas, vă prefac într-o ţintă vie si ştiţi prea bine ca sunt un ochitor cu care nu e bine de glumit.

Marssack se uită cu un aer tîmp la ţeava revolverului şi făcu doi paşi înapoi. Aerul de nepăsare şi dezinteres se şterse de pe faţa lui Rosechamp. Pentru prima dată îl vedeam sub această înfăţişare, încruntat cu gura crispată într-un rânjet cu ochi sticloşi, la fel trebuie sa fi arătat

atunci când cu un simplu semn dăduse ordin să se radă de pe faţa pământului trei sate de băştinaşi

—Ai ridicat pentru a doua oara revolverul asupra unui ofiţer belgian, spuse el cu o voce răguşită. Prima oară te-am iertat dar de data asta vei plăti. Nu acum! Poate mai târziu. Vom găsi un prilej. Când ai să te aştepţi mai puţin pedeapsa neobrăzării te va ajunge din urmă şi te va zdrobi. Să ştii că maiorul Rosechamp nu uită.

După ce rosti aceste cuvinte, maiorul se întoarse şi dădu ordin coloanei să se pună în mişcare.

Tăcuţi şi ascultători, negrii porniră înainte. După ce îmi aruncă o privire dispreţuitoare Marssack se îndepărtă ultimul.

Rămăsese numai Mambo şi cu mine. L-am ajutat să se ridice şi după ce i-am spălat rănile cu apă din bidonul ce-l purtam la şold, i-am legat strâns glezna luxată ca să împiedic oasele să mai iasă din articulaţie.

Mambo mă privea cu ochii umezi.

—Mulţumesc master, şopti el. Numai Ferney s-a purtat aşa cu Mambo. El a fost singurul lui prieten alb. Acum master este a doilea. Să nu crezi că un negru nu ştie să iubească un prieten, să-l apere. Când l-au ucis pe Ferney, Mambo era tânăr, acum însă el va fi în stare să le păzească. Rosechamp n-o să poată face nici ui rău lui master.

—Mulţumesc Mambo. Fii insă sigur că voi şti să mă apăr şi singur.

Zulusul dete îngrijorat din cap.

—Master îl cunoaşte prea puţin pe maior. Oamenii liniştiţi ca el, sunt mai periculoşi. Mambo ar fi fost mai bucuros să fie maiorul ca Marssack furios, să strige, să bată. Marssack rage ca elefanţi şi-i trece, dar Rosechamp nu uită nimic, niciodată, nici când bea sau nici când doarme.

— Fii pe pace! O să iau toate masările!

Ajutându-l să meargă, în mai puţin de jumătate de oră, îi ajunserăm din urmă pe ceilalţi.

Maiorul nu-mi adresă niciun cuvânt, nu-mi aruncă măcar o privire.

Doar Leieher se apropie pe furiş de mine şi îmi şopti.

— Vezi. Fereşte-te de Rosechamp. E tare furios. N-o arată, dar ştiu sigur că e.

Noaptea, Mambo se culcă lângă mine. Abia după câteva zile, Rosechamp avea să-mi arate că nu uitase nimic.

(Continuarea şi sfârşitul în numărul următor)

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic Casa Scinteii „I. V. Statin"